

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
Egész évre 150 lej, félévre 85 lej.
Egyes szám ára 4.— lej.
Külföldre egész évre 250.— lej.

Főszerkesztő: GYALLAY DOMOKOS
Felelős szerkesztő és igazgató:
Dr. SZÁSZ FERENC

Laptulajdonos: MINERVA R.-T.
Megjelenik minden szombaton.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Oluj, Strada Baron L. Pop 5. szám.

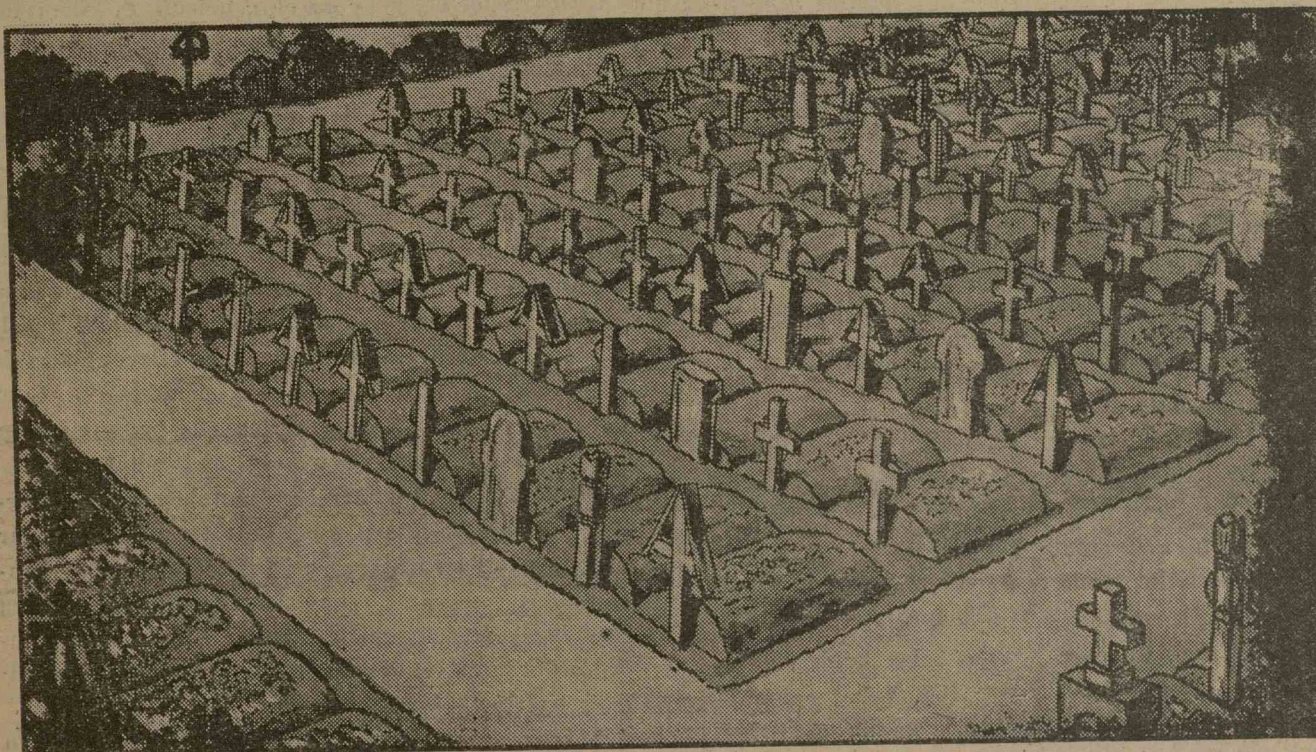
A hősök idei ünnepére.

Negyedévszázadon át rendszeresen ápolta az emberiség a világháború áldozatainak emlékezetét. „Hősök napja” címen ünnepnapot szentelt nekik, mint a vallás szentjeinek és vértanúinak.

Az ifjúság azonban, amelynek lelki nevelésére szánták a nemzetek a hősök emlékének fenntartását, már nem tudta felfogni az áldozatok nagyságát, amiket apái hoztak a há-

mes fényét, a borzalom hangjai a rádió s egyéb csodás találmányok segítségével a mai nemzedéket is beavatják a háború ismeretébe.

És módunkban van látni, hogy a hősök újra százezreivel vonulnak be a mennyei seregek közé, a hősi temetőkhöz, ahová negyedévszázadon át ünnepelni zarándokoltak az élők, a fakesztyék erdejével nőnek, szélesednek.



ború szenvedéseinek hordozásában. A hősök alakja ködös fogalomná változott, amelynek megvilágítására hangzatos szövegek hangzottak el az ünnepségeken, a kegyelet adója rendre hivatalos formássá kezdett merevedni.

Az ünneplés résztvevői közt mind kevesebb embernek voltak élményei a háború eseményeiről s az azok nyomában támadt szenvedésekről.

Az utóbbi évek és hónapok eseményei már a mai nemzedék számára is közelebb hozták a háború szörnyű lehetőségét. A messze égő pokoli tűz mindenüvé elsugározza félel-

Az idei hősök napja eképpen nemcsak az emlékezet, de a közvetlen hatások, átélések, együttérzések és ellenséges indulatok, tehát a háború eleven hangulatában folyt le.

Mi, akik még a békeség ölen figyelhetjük a háború pusztító morajlását, megilletődésünket megoszthatjuk a múlt és a jelen háborújának hősi halottjai között. De az ünnepi hangulatban a jövőre is gondolnunk kell, amely talán mi tőlünk is áldozatokat fog kívánni a még távolabbi jövő érdekében.

Döntés felé.

Az az irtózatos erejű harc, amely Északfranciaország és Belgium délkeleti csücskén már második hetet tart, a befejezés felé közeledik. Midőn e sorokat írjuk, a bekerített haderő már csak negyven kilométer hosszú és husz kilométer széles arcvonalon tartja magát a flandriai fronton. Ennek a nagy és gigászi küzdelemnek a begyelemdőfést Belgium meghódolása adta meg. Az egész világon bombaként hatott, midőn úgy az angol, francia, valamint a német hivatalos jelentések közölték, hogy a belga hadsereg Lipót király döntése alapján a múlt kedden beszüntette a harcot és letette a fegyvert. A nagy eseményt Reynaud francia miniszterelnök rádióbeszédében jelentette be egyidőben a német vezéri főhadiszállás harctéri beszámolójával. A francia miniszterelnök az eseményt példátlanak mondotta, mert a belga hadsereg fegyverletételével egyidőben megnyílt az út Dunkerque felé. Ugyanakkor a német vezéri főhadiszállás azt jelentette, hogy a belga király belátta a további vérontás hiábavalóságát s kénytelen számolni a belga hadseregre nézve végzetserű helyzettel és a további vérontás és pusztítás lehetőségével. A belga király állandó tartózkodási helyül egy belgiumi kastélyt jelelt ki. A német jelentés szerint, amelyet a Rador közvetített hozzánk, egymillió ember tette le a fegyvert, viszont az angol és a francia jelentések szerint mindössze háromszázezer ember adta meg magát. A belga fegyverletétel annyira meglepte a szomszédos francia csapatok egy részét, hogy azok is megadták magukat.

Ugyanakkor az elmenekült és Párisban tartózkodó belga kormány nem azonosította magát Lipót belga király és küzdő tábornokainak az elhatározásával s a belga miniszterelnök rádióbeszédében jelentette be, hogy a belga hadsereg maradványaival tovább harcol a szövetségesek oldalán, sőt később, a kormány minisztertanácsot tartott, ahol olyanféle határozatot hozott, mintha Lipót belga királyt megfosztotta volna a trónjától. Összehívta a Franciaországban tartózkodó képviselők és szenátorok zárt ülését és itt 80 képviselő és 54 szenátor elítélte Lipót király magatartását s új belga hadsereg felállítását határozta el. Tudni kell ugyanis, hogy a belga képviselőház rendes létszáma 202 és a szenátusé 168. Tehát a lomo-gesi városházán megtartott ülésen a belga törvényhozás fele sem vehetett részt.

A német haderő a belga hadsereg fegyverletétele után elfoglalta Ostendét, Dixmudet, Lillét és Ypernt. Ugyanakkor a francia és az angol expedíós haderő a német jelentések szerint rendetlenül vonult vissza Dunkerque irányába. Ekkor már az angol és a francia hadvezetőség is belátta, hogy a bekerített területet nem tarthatja tovább s csak arra szorítkozhatik, hogy a csapatok egy részét a dunquerquei kikötőből a La Manche csator-

nán keresztül az angol parton fekvő Dowerbe kihajózzák. Már az elmúlt csütörtökön a német vezéri főhadiszállás jelentette, hogy a flandriai és az artoisi nagy csata a francia és angol hadseregek megsemmisítésével a vége felé közeledik.

A német hadsereg Prioux tábornokot, a francia első hadsereg főparancsnokát és több magasrangú tisztét elfogta. A német repülő hadosztályok Dunkerque és Ostende előtt több mint hatvan hajót tamadtak meg s azok nagyrészt részben elsüllyesztette, részben harcképtelenné tette. Az elsüllyesztett hajók között szerepel tizenhat szállító hajó, amelyek az angol expedíós hadsereg egy részét és a menekülőket szállították Angliába. A harapófóga a francia és angol haderő körül mind jobban összeszorult. Angol harcászati szakértők és politikusok számoltak a szigetország megtámadásával s az utolsó jelentés szerint a menekülő hadsereg már csak husz kilométer széles és negyven kilométer hosszú területen védekezett, hogy úgy fedezhesse a Dunkerqueből való áthajózást.

A pénteken este kiadott német hivatalos jelentés már arról számol be, hogy az első, hetedik és kilencedik francia hadsereg megsemmisült, a Maginot vonal meghosszabbítását Montmedytől Dunkerqueig szétrombolták és elfoglalták. Ugyanez a jelentés mondja azt is, hogy a német arcvonal száz kilométerre közelítette meg a francia fővárost és az angol expedíós hadsereget a német hadsereg megsemmisítette. Már a pénteki harctéri jelentés kijelenti, hogy a La Manche csatorna belga és francia partján a német hadsereg hatalmában tartja a calaisi átjárót és a Themse torkolatát. Elfoglaltak a belgiumi és az északfranciaországi ipari központokat és jelentős szénbányákat. Ugyanebben a jelentésben a német hivatalos iroda bejelenti, hogy a flandriai hadsereg megsemmisítése után Anglia ellen indul meg a támadás.

Egy Havas jelentés arról számol be, hogy Olaszország és Anglia között a szigorított tengeri ostromzár miatt megindított tárgyalások megszakadtak, és így semmiféle kilátás sincs arra, hogy Anglia és Franciaország Olaszországgal megállapodást kössön. Egy másik jelentős hír szerint, amelyet egy spanyol lap irt meg, Spanyolország igényt tart Gibraltárra.

A harcok vasárnap is folytak s Nieport városát a németek elfoglalták. Mindenütt nagy feltűnést keltett az Associated Press híradása, amely szerint a washingtoni jól értesült körökben a flandriai csata befejezése után német-olasz békeajánlatra számítanak. Olaszország ugyanis, ha nem teljesítik az ultimátumban közölt kívánásait, a németek oldalán lép a háboruba. Amerikai körök véleménye szerint Németország és Olaszország olyan messzemenő kövtelezéseket fog támasztani, amelyet a szövetségesek nem teljesíthetnek.

Külföld

Anglia nem akar többé tárgyalni Hitlerrel. Duff Cooper, angol tájékoztatási miniszter kijelentette, hogy Hitler a tárgyaló asztalnál azt a helyet, amelyet eddig számára fenntartottak, soha többé nem foglalhatja el.

Olaszország háboruba való beavatkozásának valószínűsége csökkent. A Rador távirati iroda jelentése szerint a nyugati harctéren bekövetkezett német győzelem következtében csökkent annak valószínűsége, hogy Olaszország a háboruba lépjen. A helyzetet Moszkvában is bizakodással ítélik meg. Egy angol ujság szerint Franciaország és Olaszország között tárgyalások indulnak meg az ellentétek kiküszöbölésére. Hír szerint Laval volt francia miniszterelnök Rómába utazik, hogy Mussolinivel tárgyaljon. Az angol ujságok megállapítják, hogy Franciaország Olaszországnak messzemenő javaslatokat fog tenni abból a célból, hogy Olaszországot a háboruba való belépéstől visszatartsa.

Japán gyorsan meg akarja oldani a kínai kérdést. A japán külügyminiszter félhivatalos lapja hangsúlyozza, hogy a japán kormány jelenleg minden erejét a kínai kérdés megoldására fordítja. A kormány kebelében külön tanácsot szerveztek, amelynek feladata, hogy megtárgyalja és mérlegelje az európai és kínai helyzetet. A tanács hetenként kétszer tart ülést.

Érdekes kijelentést tett a magyar miniszterelnök, Gróf Teleki Pál, magyar miniszterelnök a Nemzeti Keresztény Szövetség gyűlésén nagy beszédet mondott. Beszédében kitért az általános világhelyzetre és ezzel kapcsolatban, amint a Rador Távirati Iroda jelenti, rendkívül érdekes kijelentést tett. Teleki hangoztatta, hogy nagyarányú európai átalakulás előtt állunk és a magyar nemzetnek teljesen fel kell készülnie, hogy ebben az átalakulásban megállja helyét. A magyar miniszterelnök beszéde végén élesen elítélte azokat, akik rémhírek terjesztésével gyengítik a magyar nemzet erejét.

Hósi halált halt egy porosz herceg, Vilmos, porosz herceg, a volt német trónörökös fia a nyugati arcvonalon súlyosan megsebesült és egy katonai kórházban meghalt. Temetése Berlinben folyt le. Unokája sirjára Vilmos volt német császár is koszorút küldött.

Nyugalom a Balkánon. Egy olasz ujság jelentése szerint a délkelet-európai államokban a helyzet teljesen nyugodttá vált, mert Szovjet-Oroszország békés politikát kíván folytatni.

Az olasz óceánjárók nem indulnak tengeri utra. Az olasz óceánjáró hajók elhalasztották indulásukat. A hajók valószínűleg későbbi időpontban fognak tengeri utjukra elindulni, — ha addig a nemzetközi helyzet nem súlyosodik.

Tovább folynak a harcok Narvik körül. Norvégiában fontosabb hadiesemények nem történtek. A helyzet sulypontja a nyugati harctérré helyeződött át. A németeknek most már nem fontos Narvik és környékének elfoglalása, mert rendelkezésükre állanak a belga vasércbányák és acélgyárak. Mint ismeretes, Narvikban kisebb számú német hadsereg hetekig ellenállt az angolok és norvégek ostromának. Végre sikerült a szövetségeseeknek a németeket a városból kiszorítani. A harcok Narvik környékén tovább folynak.

Amerikában ötvenezer repülőt képeznek ki. Az Északamerikai Egyesült Államok elnöke kijelentette, hogy a közeljövőben 50 ezer katonai repülőt képeznek ki. A kiképzés július elején fog megkezdődni.

Olaszországban megtiltották a magángépkocsik forgalmát. Olaszországban kormányrendelettel betiltották a magángépkocsi-forgalmat. A kormány ezzel az intézkedéssel az üzemanyaggal való takarékoskodás célját akarja szolgálni.

Angol gazdasági bizottság utazott Moszkvába. Oroszországba angol gazdasági bizottság utazott kereskedelmi tárgyalások megkezdésére. Szovjetország a tárgyalások első feltételéül azt fogja kikötni, hogy azoknak nem szabad politikai kérdésekre kiterjedniük.

Oroszország rendszeresen szállít Németországnak. Külföldi, különösen svéd ujságokban olyan hírek jelentek meg, hogy Oroszország Németország részére beszüntette a kőolaj és petróleum termékek szállítását. Német hivatalos körök megállapítják, hogy ez a hír minden alapot nélkülöz, mert Oroszországból rendszeresen folyik Németországba a kőolajtermékek szállítását.

Hollandiában teljesen helyreállt a nyugalom. Hollandiában a német foglalás után az élet rendkívül gyorsan visszatért a rendes mederbe. A német hatóságok méltányosan bánnak a hollandokkal és ennek jótársa abban mutatkozik, hogy rendre rendre az összes közintézmények megkezdik munkásságukat. A németek igyekeznek biztosítani a holland lakosság élelmiszerezéssel való ellátását és a közéletbe csak végső szükség esetén avatkoznak be. Így például a holland törvények érvényben maradtak és az ujságok szabadon megjelenhetnek. A hollandiai harcokban elesett holland katonákat nagy katonai pompával temették el.

Jugoszláviában leszereltek a tartalékosok. A Rador Távirati Iroda jelentése szerint a jugoszláv minisztertanács elhatározta, hogy az utóbbi napokban katonai gyakorlatra behívott tartalékosokat hazabocsájtja. A minisztertanács megállapította, hogy a mezőgazdasági munkálatokban nagyon vissza vannak maradva és ezért vált szükségessé a tartalékosok hazabocsájtása.

Kérjen mutatványszámot gyermeke számára az

ÚJ CIMBORA

CIMŰ KÉPES GYERMEKLAPBÓL.
MEGJELENIK HAVONTA KÉTSZER
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

EI ÓFIZETÉS:

EGY ÉVRE . . . 200 LEJ
FÉL ÉVRE . . . 100 LEJ
NEGYED ÉVRE 50 LEJ

CLUJ, STR. BARON L. POP 5. SZ.

Menekültek a spanyol határon. A francia-spanyol határon százezernél több francia és belga menekült várakozik, hogy megkapja a beutazási engedélyt. A francia és spanyol kormány között tárgyalások folynak, hogy a menekülteket elhelyezhessék spanyol földön.

Megostromolták Trockij mexikói házáat. Trockij, volt orosz népbiztos Mexikóban él. Trockij házáat huszfélfői fegyveres csoport megostromolta. Trockij egyik titkárát elrabolták. A harcban maga Trockij is könnyebben megsebesült.

Páncélt kapnak az angol katonák. Az angol hadügyi államtitkár kijelentette, hogy szakértők tervet tanulmányoznak az angol katonák páncéllal való ellátására. Ezek szerint az angol katonákat mellpáncéllal fogják vértetni. Remélik, hogy az intézkedés nagymértékben fogja csökkenteni a veszteségeket.

Kicsérélték a finn-orosz háboru foglyait. A finn-orosz fogolycsere befejeződött. 5468 orosz és 825 finn foglyot cseréltek ki.

Sok kémét tartóztattak le Franciaországban. A Capitala című bucuresti ujság jelentése szerint a francia kémelhárító szervezet Párisban 200 kémét tartóztatott le. Ugyancsak a Capitala írja, hogy olasz vélemény szerint a francia kormány politikája a francia nemzet ellen irányul. Hiba volt ugyanis a magasrangú tiszték felmentése, mivel nem ők a hibásak, hanem a francia kormány.

Az albán nép kész harcba szállani az olasz király rendeletére. A Rador távirati iroda jelentése szerint Verlaci, az albán kormány elnöke, táviratot intézett Ciano olasz külügyminiszterhez, amelyben hangoztatja, hogy az albán nép az olasz király rendeletére egyetlen emberként harcra száll a fasiszta birodalom jövőjéért és dicsőségéért.

A dán miniszterelnök nyilatkozata. A dán miniszterelnök egy nagygyűlésen beszédet tartott. Beszédében elmondotta, hogy Dánia és Németország között nem volt előzetes meg egyezés arról, hogy Németország szállja meg Dániát. A dán kormány

azonban mérlegelve a helyzetet, úgy döntött, hogy beengedi a megszálló német csapatokat. Beszédét azzal fejezte be, hogy Dánia sohasem fogja megbánni elhatározását, mert Dánia megőrizte függetlenségét és szabadságát.

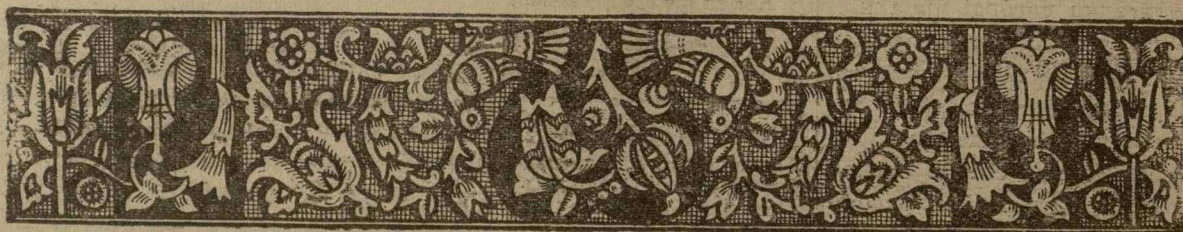
Hustalan napok Jugoszláviában. Jugoszláviában hetenként két napot, kedden és pénteken hustalan napokat vezettek be. Ezek a napok korlátolt mennyiségben szabad hust fogyasztani. A bárány, juh, kecske és szárnyasok fogyasztása a hustalan napokon is meg van engedve. A kormány a hustalan napokat azért vezette be, hogy ezzel a belső fogyasztást csökkentse és növelje a kiviteli lehetőségeket.

A magyar követ Moszkvában nem tárgyalt területi kérdésekről. Egyes külföldi ujságok hirt közölték arról, hogy a moszkvai magyar követ Molotov népbiztossal területi kérdésekre vonatkozó ügyeket tárgyalt meg. A Rador Távirati Iroda közleménye szerint a Moszkvában lefolyt tárgyalások során nem volt szó területi kérdésekről.

Urnapai körmenet.

Urnapja a katolikus vallás tanítása szerint az Oltáriszentség szerzésének ünnepe. Ezen az ünnepen az Egyház megismeri az oltári szentségben rejtőző Krisztust az utcára, s az áhitatos hívek ezreitől kísérve, zöld lombsátorokba felülkötött négy oltár előtt olvassa fel a négy evangélista evangéliumát. A kolozsvári katolikusok idei urnapi körmenete is a szokott fényvel és áhitattal folyt le. Ragyogó májusi nap fényében bontakozott ki a körmenet színes képe. Megkapó képet nyújtottak a gyönyörű népviseletben felvonuló táncoscsoporthoz is. A sok ezer ember önkéntelenül belemért ennek a körmenetnek magávalsodró hangulatába és egészen érthető és természetes, hogy lelkének titkos fohászai a béke örök királya felé szállottak, aki égi trónusából elborulva, de a végtelen türelem bölcs várakozásával szemléli a földön kavargó, öldöklő háborút, millió emberélet

pusztulását és felbecsülhetetlen értékek megsemmisülését. Kérte, mély és őszinte átérzéssel kérte Krisztust, a béke egyetlen biztos menedékét, hogy hatalmának erejével szüntesse meg a vérpatakok folyását, s gátolja meg a háboru pokoli lángjait, hogy átesapjanak oda is, ahol ma még a béke áldásos napja ragyog a szorongó lelkű emberek felett. Az urnapi körmenetnek az általános szorongás és aggodás e napjaiban tehát különös jelentősége volt, mert önkéntelenül ráirányította az emberek figyelmét az éltető, békeállapotok fokozott megbecsülésére, s ráeszméltette őket arra is, hogy Krisztussal, a béke szerzőjével, a bűnös emberiség megváltójával ezekben a súlyos időkben a szokottnál többet kellene foglalkozni. Mert Krisztus nélkül igazi béke nem lehet.

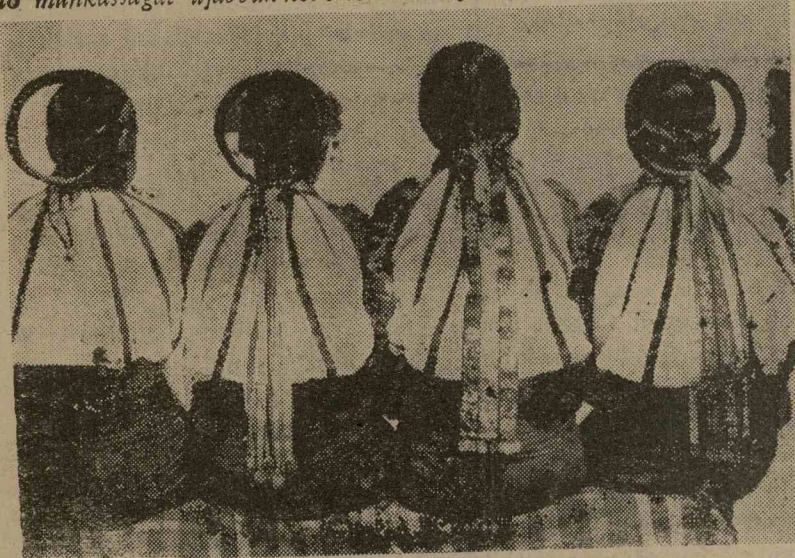


A moldovai magyarok életéből.

A sorsközösség kapcsán mélyebb bevilágítást nyertünk Moldvában és Bukovinában lakó magyar testvéreink életébe is. Ebben a tekintetben a személyes érintkezés is sokat tett, de elismeréssel kell illetnünk azoknak a lelkes kutatóknak, tudósoknak a munkáját, akik moldvai és bukovinai testvéreink nyelvét, költészetét, szokásait tanulmányozás tárgyává tették. Mind a kezdeményezés, mind a mélyrehatás érdeme illeti meg Domokos Pál Péter nyelv-, történet-, és zene-tudóst, aki a moldvai magyarokról szóló munkásságát újabban két értékes könyv



Domokos Pál Péter moldovai, kutató útján.



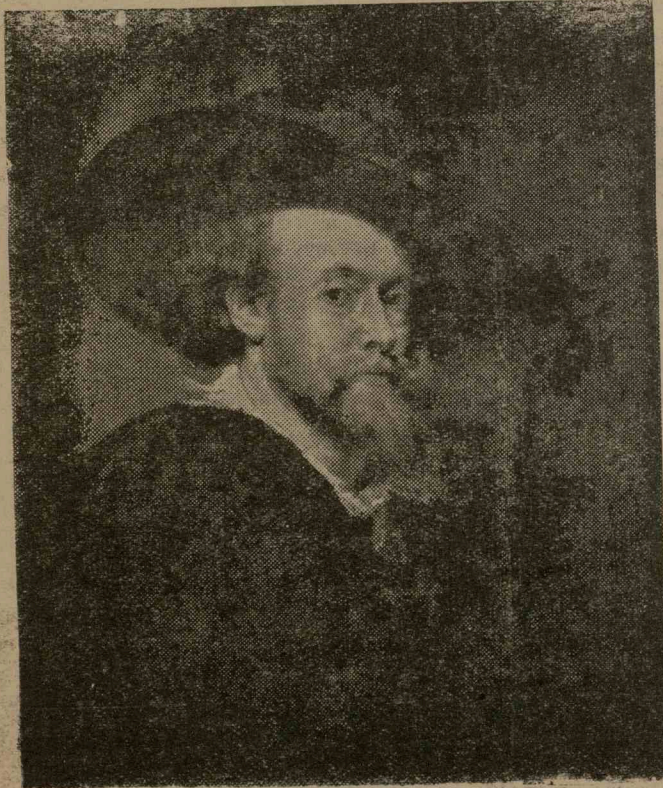
Csángó lányok fejdíszje.

kiadásával gazdagította. Az egyikben azokat a nagyérdekű elbeszélő verseket (balladákat) foglalta össze, amelyeket ő jegyzett föl a moldvai magyarok ajkáról. E kötetben közli amaz ötven csángó népdal szövegét és dallamát is, amelyeket szintén maga gyűjtött a moldvai magyarok körében.

Másik könyvében Domokos Pál Péter a moldvai magyarság multjának nagyérdekű adalékait teszi közzé. Képünk azt a jelenetet ábrázolja, amikor Domokos Pál Péter a moldvai nők énekeit beszélőgépbe mondattja s írásban is lejegyzí. Az így megörökített versekből mulattató rovatunkban közlünk iszerítőt.

Rubens, a nagy flamand festő.

Május 30-án telt le pontosan 300 esztendeje annak, hogy a flamand népnek (Belgium) egy nagyfia: Rubens Péter meghalt. Rubens világhírű festőművész volt. Az akkori világ királyai, hercegei, főpapjai, nagy urai, valamennyi városai, templomai részére készített kincseket érő, nagy képeket. Fennmaradt a mai napig vagy 1500 drb. nagy és kisebb képe, de igen sok a háborúk, foglalások, viaskodások, tüzvészek martaléka lett. Nagy és előkelő, gazdag ember volt. Királyok kedves embere, kit követnek is elküldtek a spanyol királyi udvarba. Igen sok tanítványa segített neki a szerfölött nagyméretű képek csinálásában. 1577-ben született, menekülésben, mert atyjának a politika miatt menekülni kellett. Okos, tanult ember apja volt, jogász; de hamar elhalt s a kis gyermek korán árván maradt. Szorgalmas, nagy munkabíró ember volt a fiú. 21 éves korában már kész mester. Antwerpenben — a mai Belgiumban — működött, ott alkotta legszebb és legmaradandóbb becsű műveit és ott is halt meg 1640. május 30-án. Művei szerte-szét az egész világon felbecsülhetetlen értékűek s a népek, nemzetek múzeumai, templomai, magánosai kincsként őrzik és gondozzák. Megemlékezünk róla, mert most az ő hazájában tusakodnak, nem először az életben, az angolok, a franciák, a belgák a német hadakkal. Ha háború nem volna, bizonyára hazája nagy ünnepegekkel emlékezne meg róla, a 300 évvel ezelőtt elhalt nagy fiáról, ki oly sok dicsőséget hozott reáira.



HIREK

Kettős számunk. Tekintettel arra, hogy mai számunk megjelenésének hetében három ünnepnap van, kettős számot adunk ki. Olvasóinkat azzal kárpótoljuk, hogy lapunk nagyobb terjedelemben jelenik meg.

Megerősítették Sulyok István püspökké való megválasztását. Sulyok István, nagyváradi református püspökké való megválasztását a kormány megerősítette. Sulyok István rövidesen leteszi Őfelsége II. Károly király előtt a hivatali esküt.

Hősök napja. A hősök napját az egész országban meghatározott ünnepségek keretében ülték meg. Az ünnepségeken az iskolák tanulói is résztvettek.

Romániában békehangulat uralkodik. Egy olasz újság nagy cikkben foglalkozik Romániával. Megállapítja, hogy Romániában a béke hangulata uralkodik. Románia belső életét nem zavarta meg a nyugaton folyó háború. Az olasz újság megállapítja, hogy a Balkánon erős együttműködés alakult ki az összes államok között.

Lemondott a külügyminiszter. Gafencu külügyminiszter lemondott. II. Károly király Őfelsége a lemondást elfogadta. Az új külügyminiszter Gigurtu, aki eddig a közlekedési minisztériumot vezette. A volt külügyminiszter fontos diplomáciai megbízatást kapott és a török fővárosba, Ankarába utazott.

Minisztertanácsot tartott a kormány. A kormány tagjai minisztertanácsot tartottak. A tanácskozáson Tatarescu miniszterelnök elnökölt. A minisztertanácsban a folyóügyek mellett megtárgyalták az új köztisztviselői törvény tervezetét is.

A petróleumvidék biztonsága érdekében. A belügyminiszter a nemzetvédelmi miniszterrel egyetértésben elrendelte, hogy külföldi alattvalók semmiféle közlekedési eszközrel nem közlekedhetnek a petróleumvidéken. Egyidejűleg ezen a vidéken visszavonták a magánosok és a vállalatok őrszemélyzete részére kiadott fegyverengedélyeket.

A hamis hír terjesztők ellen. A belügyminiszter rendeletet intézett a helytartóságokhoz, amelyben a hamis hírek terjesztői ellen való szigorú eljárások megindítását rendeli el. A belügyminiszter rendelete körvonalozza, hogy az ilyen esetekre alkalmazni kell a II. Károly büntető törvénykönyv intézkedéseit.

Elkészült a Kolozsvár melletti légi kikötő. Kolozsvár közelében, Szamosfalván, elkészült a polgári légi kikötő. A légi kikötőt június elején avatják fel.

Továbbra is lesz halálbüntetés. A halálbüntetést elrendelő minisztertanácsi napló érvényességét újabb egy év tartamára meghosszabbították.

Megkezdtek Rotterdam újjáépítését. Rotterdam holland város a hadjárat folyamán nagyon sokat szenvedett, mert a németek erőszakkal kellett, hogy elfoglalják. A városi tanács most elhatározta, hogy a város újjáépítését megkezdje.

Megrendítő eset. Kékes-Oroszfalu szatmármegyei községben történt az alábbi eset. Apadus Sándor gazdálkodó 12 esztendő szolgája leesett a szénapadláról és meghalt. Mikor az öreg gazdálkodó a halott gyermeket meglátta, holtan esett össze. Megállapították, hogy szívszélhűdés ölte meg.

Kivonják a forgalomból az egylejeseket. A hivatalos lapban megjelent rendelet szerint az egylejes fémpénzeket kivonják a forgalomból. A bevont egylejesek helyett újsárgaszinű egylejes pénzeket fognak kibocsájtani.

Halálos áldozatai vannak a Torda környéki felhőszakadásnak. Torda környékén nagy zivatar vonult át. Alsó és Felsőpeterd, Sinfalva, Mészkö, a Torda-hasadék vidékén a nagy zápor megduzzasztotta a patakokat. Az árdás olyan hirtelen zúdult a falvakra, hogy előre menekülni sem lehetett. Peterd községben hét ember, Sinfalván pedig egy gyermek fulladt a vízbe. Az áradás az állatállományban is nagy károkat okozott.

Halál egyheti alvás után. A szilágymegyei Egerhát községben meghalt Vela János fiatal gazdálkodó. Vela hosszabb távollét után most érkezett haza, ágnak esett és egy hétig egyfolytában aludt. Anélkül, hogy felébredt volna, meghalt.

RÖVID

HIREK

Csak délelőtt dolgoznak a bíróságok. Az igazságügyi miniszter elrendelte, hogy június elsejétől kezdve a bíróságok és az igazságügyi hivatalok csak délelőtt dolgozzanak. Így tehát a bíróságoknál délután szünet van.

Jégverés. Székelyhid határán jég-eső pusztított. A jég a szőlőkben és a gyümölcsösökben nagy kárt tett.

Ismét kiáradt a Tisza. A Tisza az utóbbi napok eszései következtében ismét megáradt. Szolnok mellett kiöntött.

Vasércetelepet fedeztek fel a Bánátban. A szörénymegyei Pinkova község határában nagy vasércetelepet fedeztek fel. A vasércetelep kitermelését rövidesen megkezdik.

Borzalmas vasuti szerencsétlenség történt Argentínában. Ahia Blanca mellett egy gyorsvonat gépkocsival ütközött össze. A vonat hét kocsija kisiklott. A szerencsétlenségnek 30 halálos áldozata van.

Nagy tűz pusztított Temesváron. Temesváron egy festékgár leégett. A kár többmillió lejre rug.

Súlyos szerencsétlenség Finnországban. Finnországban egy társaságkocsi féktörés következtében a mélységbe zuhant. Tizenhét utas meghalt.

Ahány sertése van, annyiszor
1000 leit takarít meg, ha malacait
6 hónapos korig a 75% emészhető
fehérjét tartalmazó

Vérlisztünkkel

neveli és hizóit a csupa tápdús
növényi anyagból álló

Erótakarmányliszt

keverékünkkel hizlalja.

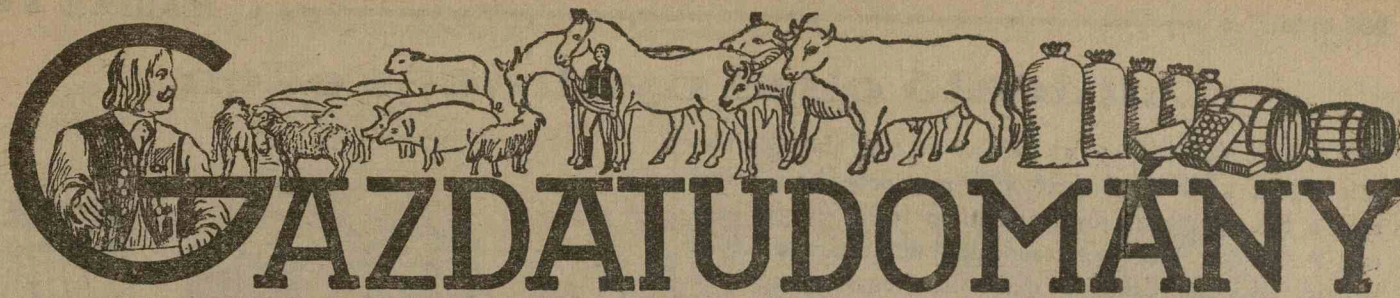
Ajánljuk továbbá Románia egyik
legprimább 91.6% -os

Szénsavas meszét

olcsó áron. — Egy próba elegendő,
hogy meggyőződjön takarmány-
lisztjeink olcsóságáról és kiváló-
ságáról. — Megrendelhető:

„UNIVERSAL“

Állati Takarmányliszt készítő-telepen.
ARAD, Str. T. Vladimirescu Nr. 17-19
Kivánságra prospektust árajánlattal
azonnal küldünk. — Keresünk az
ország minden járásszékhelyére
agilis körzetképviselőket.



Mit kell tudni a tehenek borjadzásáról?

A tehenek vemhességi ideje kilenc hónap és néhány nap. Az ellés idejét, a következőkről ismerhetjük fel: A tőgy feszes, duzzadt lesz, különösen a szárazon állott teheneknél, 1—2 nappal előbb a tőgy már főcstejet termel, továbbá a faroktő két oldalán sőtartó alakú beszakadás keletkezik, a szeméremajkak megduzzadnak és és kipirosodnak és nyálkás váladék távozik el. Ilyenkor a gazda kötelessége, hogy az anya részére az istállóban tartson fenn egy léghuzatmentes meleg fekvőhelyet, rövidre szecskázott szalmával bőven almozva, ahol a tehenet társai nem zavarják az ellés alatt. Készítsen elő minden gazda az ellésre tiszta vizet, szappant, tiszta zsineget, valamilyen fertőtlenítő szert jódtinkturát, vagy szeszt és tiszta zsírt vagy olajat, mert mindezekre nagy szüksége lehet. Mikor elérkezett az ellés ideje, ha rendes is az ellés, az állat nyugtalanul fekszik és kel, mert fájdalmak vannak. Majd egy sárgás, síkos vizzeltelt hólyag jelenik meg, ami arra szolgál, hogy a szülőutat síkamlossá tegye és utat csináljon a magzatnak. Ezt a hólyagot soha nem szabad kifakasztani. Tehát az előkészítő fájdalmak hatására megnyílt a méhszáj és előjönnek a magzatburkok a víz-hólyaggal, majd a láb-hólyaggal a szeméremajkakig, itt megrepednek és előkészítik a szülőutat. Ha rendes az ellés, a magzat a két első lábával és fejével jön elő. Lehet ezzel ellentétben úgy, hogy a magzat a hasán fekszik és előnyújtott hátsó lábakkal jelenik meg a szülőutban.

Ha a magzat már a világra jött, első teendők legyen, hogy a szájból és az orrból a nyálkát távolítsuk el, nehogy az újszülött megfulladjon. A száját ki kell nyitni és hallgatózni, hogy lélegzik-e? Ezután rendesen az anya fel szokott kelni és ilyenkor szokott elszakadni a köldökszinór. Ha nem szakadna el, semmiesetre sem szabad azt erős húzással elszakítani, mert köldöksérvet idézhetünk elő.

A köldökszinórt 5 cm-re tiszta madzaggal el kell kötni úgy, hogy 3—4 köldökvéredény és a magzati húgyvezetőt borító vékony hártya meg ne sérüljön. Nem kell elkötni akkor, ha a köldökszinor védőburka sértetlen és a véredényeket befödi. A köldökszinórt elszakadás vagy elvágás után mindig be kell mártani vagy alámeríteni egy jódtinkturás vagy szeszes edénybe, hogy ezáltal a vérmérgezést elkerüljük.

Ezután az újszülöttet az anya elé fektetjük, hogy borját lenyalja. Ha pedig a tehen ezt rögtön nem teszi meg, úgy, egy puha gyapjuruhával szárazra dörzsöljük. Korpát vagy sót szórni a borjura nem szabad, mert ezáltal eldugjuk a bőrlégzést és bőrgyulladást okozunk az újszülöttnak. Ugyancsak nem szabad az újszülött talpából a körömkocsonyát kikaparni, mint ahogy legtöbb helyen ez a szokás, mert ennek fontos hivatala van és pedig az, hogy megvédje az érzékeny szarutalpot a sérüléstől, így megelőzze, hogy az állat telitalpu vagy nyomoréklábu legyen. 8—10 nap múlva, mikor ez fölöslegessé válik, magától leesik. Első szoptatás előtt mindig pár huzással távolítsuk el a esecsimbókból a fertőzött főcstejet, ne adjuk azt a borjunak, nehogy hasfájást és hasmenést okozzunk.

Rendellenes az ellés, ha a magzat feje vagy lába hátra marad. De sokszor a farával jön kifele a magzat és a hátsó lábak maradnak hátra. Ha állatorvos nincs közelben, türközzünk jól fel, vágjuk le körmeinket és tisztítsuk jól ki, mossuk jól meg kezünket meleg, szappanos vízzel és kenjük jól be tiszta olajjal vagy zsírral. Azután összeszorított ujakkal kezünkkel benyulunk a szülőutba. Ha a magzat előcsuszott, azt visszanyomjuk a méhbe, ahol nagyobb a hely és itten igyekezzünk rendes fekvésbe helyezni. Ha a magzat meggörbül vagy farral jön és két lába hátra maradt, nehéz lesz segíteni gyakorlatlan embernek, itten legjobb lesz állatorvoshoz fordulni.

Segíteni majd minden esetben kell az ellésnél, de arra vigyázni kell, nehogy többet ártsunk, mint használnunk vele. Ilyenkor a lábakat a boka felett fogjuk meg és az anya csánkja irányában egyenletesen csak akkor húzzuk, amikor az anyának tolfájdalmak jelentkeznek. De szünet alatt visszacsuszni ne engedjük. Ha az ellés megtörtént, hogy az anya pokla nem vetődik el magától, nem szabad arra sülyt, követ, vagy téglát kötni, mint ahogy nagyon sok helyt csinálják, mert kifordul az az egész méh, amit nehéz lesz visszahelyezni és ily esetben ki vagyunk annak téve, hogy az anya nem lesz jó többé tenyésztésre. Ha 10—12 óra alatt az anya nem veti el a poklát öblögessük kreolinos vízzel 3 óránként, amíg hozzáértő segítség érkezik.

Finta Domokos.

Minden magyar jegyezze meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

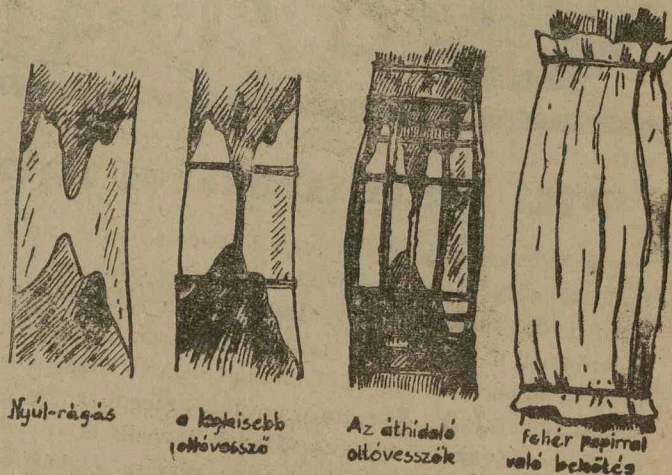
Minerva Biztosító Részvénytársaság!

Tehát magyar kötelező biztosítását ide átadn!

Áthidaló oltás nyulrágás ellen.

A hosszú télen a nyulak néhány 12 éves almafám törzsét rágták kerekén. Érthető volt megdöbbenésem, mivel ezek a fák egyenként jóval 100 kilón felüli termést hoztak. A Magyar Népi tanácsadójának utasítására a képen látható eljárással áthidaló oltást készítettem, vagyis: a rágást nem vágtam kerekén egyenesre, úgy hagytam, ahogy volt, de oltás előtt a rágott felületet oltóviaszsal kentem be. Ahol az épen hagyott fakéreg legközelebb állott, kezdtem az oltást a mindkét végén ferdére vágott oltóvesszővel, héj alá oltással, így mentem körbe a mind nagyobb és nagyobb oltóvesszővel. Egy hétig szabadon hagytam a köröskörül (5—8 oltóvessző, a fa vastagsága szerint) beoltott fát és azután, hogy a nap és szél ki ne száríthassa, papírral lazán bekötöttem. Vigyáznunk kell, hogy a kötés szellős legyen, mert a viasz egy erősen burkolt fánál megpenészedett, amit óvatos lemosással töröltem le. Valamennyi áthidaló oltás megfogamzott.

T. I.



Nyul-rágás

A legközelebb oltóvessző

Az áthidaló oltóvesszők

Fehér papírral való bekötés

Állatbetegségek fenyegetnek.

Tekintettel arra, hogy a télen nagyon sok hó volt és tavasszal sok eső esett, különösen vigyázni kell az állatállomány egészségi állapotára. A nedves talajban ugyanis a fertőző csirák rendkívül elszaporodnak és a legelőre járó állatokat könnyen megfertőzik. Ezért igyekezzünk lépfene és sercegő üszök ellen oltásokkal védekezni. A beoltott állatok nem kapják meg a betegséget.

Nagy károkat okozott az árvíz Bihar megyében.

Bihar megyében az árvíz nagyon sok kárt okozott. Atyás és Marci-báza községeket a víz teljesen körülfogta. Tízezer hold áll víz alatt. A két község lakossága csónakokon közlekedik. — Az állatállományt a gazdák nem tudják takarmányozni és nagyon sok állat éhen pusztul.

Milyen lesz a buzatermés?

A Rador Távirati Iroda jelentése szerint az ideai buzatermés gyengébb lesz, mint a tavalyi. Bár az időjárás most már kedvező a vetések fejlődésére nézve, azonban a tél káros hatásait nem tudja helyrehozni. A gazdák kevesebb területet vetettek be búzával, mint az előző gazdasági évben. Megállapítja továbbá a hivatalos jelentés, hogy a kapás növények fejlődése a meleg időjárás és az eső



Fontos intézkedés a kétszázalékos illetékkel kapcsolatban.

Közöltük lapunkban, hogy a pénzügyminisztérium rendelete értelmében kiszagdák gabonaeladásaik alkalmával nem kell, hogy fizessék a kétszázalékos nemzetvédelmi illetéket. Ezt a rendelkezést egy új intézkedéssel megváltoztatták. Arra való tekintettel, hogy a gabona, különösen pedig a buzakészletek nagyon kifogytak és a kiszagdák ma már alig visznek a piacra terményt, elrendelte a pénzügyminiszter, hogy a piacon a kiszagdák is kötelesek eladásaik után a kétszázalékos nemzetvédelmi illetéket megfizetni. Csúpán a kiszagda lakóhelyén eladott buza után nem kell illetéket fizetni.

Beszüntette működését a temesvári húskonzervgyár.

A temesvári vágóhid mellett sonka és húskonzervgyár működött. A húskonzervgyár főképpen Angliába és az Északamerikai Egyesült Államokba szállította termékeit. Tekintettel a szállítási és fizetési nehézségekre, a gyár beszüntette működését. A gyár üzemének beszüntetése rendkívül súlyosan érinti a gazdákat, mert a gyár nagyarányú vásárlásai révén igen jó hatással volt az állati termékek árának alakulására.

Bort vásárol Németország Romániában.

Németország nagymennyiségű bort vásárolt Romániában. A szállítás német tartály-vagonokban történik. Ilir szerint Németország nagyobb mennyiségű vörösbort és pezsgőgyártásra alkalmas bort is akar vásárolni.

Nem drágul a gyufa!

A hírek, hogy a gyufa drágulni fog, nem felelnek meg a valóságnak. Szükségesnek tartottuk ennek a közlését azért, mert sok vidéken a lakosság nagymennyiségű gyufát szerzett be, hogy a gyufával való ellátását olcsó áron biztosítsa. Hangsúlyozzuk ismételtlen, hogy a gyufa árában nem lesz változás.

Terményárak Kolozsváron.

Buza 730, kukorica 520, árpa 510, zab 600, lóheremag 3500, lucernamag 5000 lej mázsánként.

Állatárak Déván.

A dévai piacon az állatárak olcsútlak. Az olcsulás általában 5—10 százalékra tehető. Az árak a következők. Hizott ökör 20, sovány ökör 14—16, növendék-marha 17—18, szopóborju 24—28 lej élősúlyban kilónként. Igásökör 20—25 ezer, igáső 14—21 ezer, kocsiló 20—30 ezer lej páronként. Juh 6—700, bárány 180—200 lej darabonként.

Terményárak Temesváron.

Buza 650—660, zab 700—720, kukorica 550—560 lej mázsánként.



Anyám, te tudsz csak sütni
kenyeret...

Anyám, te tudsz csak sütni kenyeret. —
Oh boldog, aki belőle ehet!
Ami magad gyürsz foszlás és jehér,
Minden morzsája drága kincset ér!
En nem tudom, hogy li-zjét hol veszed,
Sóját, kovászát hogyan kevered, —
Csak azt tudom, hogy nincsen nála jobb,
Milyen öröm, ha belé harapok, —
Béle: rugalmas, héja: rámnevet, —
Anyám, te tudsz csak sütni kenyeret!

Anyám, te tudsz csak sütni kenyeret,
Nézd, hogy csillog az a gyermekszemek,
Mig görnyed hátad, lézűd kiszakaszod,
És megáldod a rögtűró parasztot,
Ki verejtékkel szántott és vetett —

Nézd, hogy örül az éhes, kis serceg,
Mikor látja, hogy kiszült a cipő,
Elmondja százszor: beh izes, beh izes,
Kérek belőle még egy szeletet. —
Anyám, te tudsz csak sütni kenyeret!

Anyám, te tudsz csak sütni kenyeret! —
Isten áldja meg öreg kezedet,
Azt a barázdás, kérges, szent tagot,
Ami sohase kért, — mindig adott!
Ami te nyújtasz: mind pompás falat,
Hogyha kevés is, ha egy morzsa csak!
A vett kenyér oh sokszor keserű,
Nincs rajta áldás, nincs rajta derű,
Nincs benne jószág, örök szeretet, —
Anyám, te süss csak nékem kenyeret!

ROZIKA KISCSELÉD

Rozika kiscseléd. A haja szőke, — szeme fényes, mint napfényben az ég. Tegnap bejött szobába s szólt szepegre:

— Nagysága, kérem! Én fölmondanék!

— De Rozikám! Hát nem jó neked nálam?

Van kis szobád és ágyad, hűfűd?

Rozika arcán felfutott a vér:

— Jaj, nem bírom én tavasszal az ágyat, —
reggelre szívem fáj s a testem bágyadt s ébren álmodom arról, hogy a réten de jó aludni, szabad ég alatt! Illatos fű a vánkos és az égen egy-egy mosolygó csillag leszalad! A fűben tücsök ciripel akitőt, — szellő lebegtet halk furulyaszót, — a föld ringat, mint Isten tenyere! Az álom édes képekkel tele! Ott fenn vigyáz a hold, pufók, kerek... Nagysága, kérem, én hazamegyek!

— Rozikám! Tán nem ízlik itt a kását? Hisz' néked cukrot, tortát, mindent esziok!?

— Oh, nem lesz nékem ilyen úri módom! De én már mégis aztán vágyódom, hogy karéj kenyér legyen az ebédem, mit ott fogyasztok nagy munka hevében! Nagy falat kenyér, kis darab szalonna, — és meleg étel nem is jut naponta! De süti a nap, — fenn kepel a golya, — fiókat köit a

kis fészkek lakója s e sok öröm mind benne zeng a léghen! Tavasz-íz érzik fekete kenyériben! S ha szorgos munkánk nyugtot hágy már este, — felizzik kis bográcsok kormos teste, — lebbensleves fő pirosan, erősen, — és még ha nem is jut belőle bőven, — arcunk attól lesz boldog és kerek!... Nagysága, kérem, én hazamegyek!

— Rozikám! Mondd, hát sok dolog van nálam?

— Oh! Sokkal több van ott kinn a határban! Kis palántákra lehajolni százszor! Egy nap alatt sines megtisztítva száz sor! Eggyelni kell vigyázva majd a répát, — a gazdatiszt úr nem ismer ám téfát! S mily óvatosan kell kapával bánni, — a gyöngö hajtást letörheti bármi! Kötözni szőlőt gyorsan, — ám szelíden! S az embert mégis simogatja szíven valami édes érzés, hogyha látja: fejlődik már a gondozott palánta! Más érzés ez, mint látni, hogy a konyha felmosva díszlik háromszor naponta! Más érzés ez, mint parkettet törülni s a néma parkett fényének örülni! Lemosni asztalt, ablakot, meg széket, — e munkában nincsen számomra élet! De segíteni Isten alkotását, — örömet csak e szent munkálkodás ád! Látni azt, hogy a csüppnyi bajtás zöldül! Emegeti már kis fejét a földbül! Ka-

A csodalevél

Hol volt, hol nem volt, volt a világon egy asszony, annak volt három leánya. A legkisebbnek Erzsi volt a neve. A két nagyobb leány igen szép volt, Erzsi azonban csúnyácska volt szegény. Olyan soványka és szeplős volt az arca, hogy az édesanyja nem győzte sajnálni, hogy jaj, ki fogja majd szegény leányt feleségül venni! Erzsi azonban nem búsult ezért egy cseppet sem. Szorgalmas, dolgozó, jó leány volt s tavasztól őszig mindennap kihajította libáit a rétre legelni. Amíg a libái legelésztek, ő maga virágokat szedett és csokrot kötögetett az édesanyjának.

Egyszer, amint tébegeti a szebbnél-szebb virágokat, egy gyönyörű, piros virágot pillantott meg. Hanem az a virág olyan szép volt, hogy Erzsi csak ámult-bámult a csodálkozástól. Oda is ment, hogy leszakítsa. És akkor — halljatok csodát — megszólalt a virág. Arra kérte Erzsit, hogy ne szakítsa le, hanem majd ha lehull a virágja, akkor a legalsó levelét tegye zsebre, majd még hasznát veszi.

Szót fogadott a kislány. Várta, hogy a virág lehullassa a szirmait s akkor kikérte a legalsó levelét, leszakította és zsebrete. Aztán azt gondolta magában, hogy ő bizony már eleget őrizte a libákat, elmegy szerencsét próbálni. Hazamegy, mondja az anyjának. Sirt, ritt az asszony, de végre mégis beleegyezett.

Mendegélt a kislány, míg elérte egy kis házhoz, abban lakott egy öreg asszony. Éppen szolgálatot keresett, hát hamarosan megalkudtak.

paszkodik az égre már a karja! A kék eget tán ölelni akarja? Hízik, virul, nő, mint a kisgyerekek!... Nagysága, kérem, én hazamegyek!

— Rozikám! Mondd csak, nincs itt jó helyed? Ujságot, könyvet odaadok neked! Hallgathatsz rádióból muzsikát, — még is itt akarsz engem hagyni hát?!

— Nekem ilyenkor könyvem a mező! Néha mosolygó, néha könnyező a szép mese, mit Isten rája ír! Virágbetűkkel ékes a papír! Azt olvassuk mi ilyenkor azon: — lesz-e jó termés, boldogság, haszon? Lesz-e tanyákon nóta és mosoly, ha jó a tél, a zord, hideg, komoly?! S muzsikát is csinálunk mink, magunk! Óh, munka közben olyan vígan vagyunk! A nóta száll a zöld mezők felett, — a lelkünk benne sír, dalol, nevet! Üzent értem a falu tavasz!... Nagysága, kérem! Erresszen haza!

— Eredj, eredj csak Rozikám! Mehetsz! Ott jó neked, — ott boldogabb lehetsz! Ezer szállal húz, vonz és hív a föld! A kék, piros, az aranyszín, a zöld! A kis falu, ha érted elüzent, — csak menj, te kedves! Munkád drága, szent! A kezeinkért dolgoz! ki magad! Menj csak, lelkem, ne add van igazad!

Telt, mult az idő, egyszer csak arra gondolt Erzsi, hogy haza kellene már menni. Nem is sokat tétovázott, kikérte a bérét, fogta a batyuját és elindult hazafelé. Igen ám, de az útát valahogyan elvétette. Amint mendegélt, egyszerre egy nagy pusztaságban találja magát. Már egy hete járt benne, de még a túlsó szélét most sem látta. Meg is szomjazott úgy, hogy alig látott már.

Amint így elikkadva botorkál, belenyúl a zsebébe, ott találja a virágszirom levelet, amit odahaza a réten tépett le a csodaszép virág száráról. Végigsimította vele a homlokát. Hát abban a pillanatban, egy hűvös forrás bugyogott a lábánál. Tele is szippantotta magát s hát olyan gyönyörű szép lett nyomában, hogy nem ismert volna rá még az édesanyja sem. Így mendegélt tovább.

Most meg egy olyan rengeteg erdőbe ért, hogy már egy hétig bujkált benne, de még akkor sem látta a szélét. Fel is sóhajtott sokszor:

— Hej, Istenem, mikor jutok ki innen?

Akkor eszébe jutott a csodafü levele. Végigsimította vele a homlokát s hát uramfia, egyszeriben ott termett egy gyönyörű, nagy palota előtt. Az volt a király palotája. Épp nyitva volt a kapu, Erzsi bement egyenesen.

Nagy sürgés-forgás, keresés volt éppen a palotában. A királyfinak eltűnt a koronája, azt kereste mindenki.

Elővette Erzsi a virágsziromlevelet, hát abban a pillanatban megtudta, hol van a királyi koronája. Ment is egyenesen a királyhoz.

— Uram, király, előkeritem én a koronát, cseppet se búsúljon, csak adjon három ásós embert.

— No, ha előkerited, meg is jutalmazlak — mondta a király. Hogyne adott volna ásós embereket, akár százat is adott volna.

Erzsi az ásós emberekkel bement az erdőbe, ott megállt egy korhadt fánál. Elővette a levelet, megsimította vele a homlokát, aztán azt mondta az embereknek:

— Assanak három ölet!

Leáznak három ölet, hát csak előfordul ám egy vasdoboz, benne van a korona. Valaki ellopta és ide elrejtette.

Viszik nagy örömmel a királynak. Örült a király is, de még jobban a királyfi. S úgy megtetszett a királyfinak Erzsi, hogy nem is engedték el többé. Hintót küldtek el Erzsi édesanyjáért, meg a két nénjéért, aztán megtartották mindjárt a labalalmát a királyfival. Talán még ma is tancoznak, ha meg nem haltak.

Panna meg a kanna

Piros-színű tölcéséres, kis le-szolókanna. Ugyan vajjon ho-vá megy véle, kicsi Panna?
— Meglocsolom a kertem!
— mondja Panni s indul, — de nem megy a nagy udvar in-nenső felin túl! Ott találja a cicát, ahogy mosdik éppen! Szól Pannika: — víz nélkül nem mosdatsz te szépen! De én adok vizet, im! — s rábúti egy cseppig! Olyat nyárog a cicá, mint még soha eddig!

— Au-nyau-miau! — csurom-víz a szőre! Bárhogy rázza, nem akar száradni a bőre. Menekülne is, szegényke, a padlástetőre!

Panni megint vizet hoz, — teie van a kanna! Hát, most meg a kutyussal találkozik Panna!

A kutyusnak nyelve lóg a szörnyű melegben, — Panni-ban a cselekvés forró vágya rebben!

— Hűsítlek én, kutyuskám,

mondja vigasztalva; — az a baj, hogy a kutyus nem érti, — bár hallja! Bezzeg érti, amikor a víz reázdul. Szegény kutyus elázik, istókucse, rú-tul! Megrázkódik, didereg, ugat, vinnyog, prüszköl, — irtózik a víztől is, akárcsak a tüztől! Nyalogatja a bundát, behúzza a farkát, — vau, vau! ennél jobb vice biztosan van hát!... Bemenekül az ólba, ott dohog mogorván, — egy víz-csepp még akkor is ott gurul az orrán!

Panni megint vízért megy, — szíve csupa készség! Azt keresi: hol kell még vízbeli segítség?

Látja, hogy a kakasék kút-kávéra szállnak, — bizonyára ők is egy kis fürdőre vágy-nak!

— Ne, segítek rajtatok! — ajánlkozik Panna s kakasékre zúdul az egész tele kanna! Támad olyan szityogás, kuku-



rikú, kot-kot! Menekülő csir-kék majd feldöntik a bekrot!

Ezalatt meg a virág hervadozott sorban! Étlen-szemjan elepedt a kiszáradt perban! Nem kapott egy korty vizet se jázmin, se rezsa, — lecsel-kodó Panni elfeledkezett róla!

Elhervadt a kis kert a nagy lecsolás mellett, — remélem, hogy ti nem így öntözgettek kertet?

Eperjes (Krónikás regé)

II-ik Béla, a világtalan király, ismerni, látni vágyott országát minden táját. Ismerni? Látni? — kérditek, hát miként lát-hatna a világtalan? Miként? Szeretet ál-tal. Ő, a jó király, megérezte, hol jár, hol artózkodik.

Legeslegjobbban szerette a bércecs Felföld szépséges tájait. A fenyvesek már messziről küldték feléje balzsamos illatukat, a sziklá-kon megtört patakok vize harsogva zúgott, míg a számtalan kis ér halkán, finoman cse-vegve, beszélgetett. S ő vak szemével is látta, látta a kevély fenyvesek között megbúvó bok-rocskákat, amelyeknek árnyékában málna, áfo-nya, szeder és földi eper rejtőzködött...

Történt, hogy a bércecs Felvidéknek egyik részén, Sáros vármegyében barangolt a ki-rály gyönyörű pej lován, leghűbb vitézeinek kíséretében. Irdatlan rengetegen át vezetett az útjuk. És hiába mentek, mentek, csak nem akadt egy tisztás, ahol megpihenhettek volna. Pedig a király már nagyon fáradt volt és na-gyon megszomjazott. Végre is leszállt lová-ról is így szólt:

— Nem bánom, de én most már egy ta-podtat se megyek. Lovammal együtt meg-pihenek addig, amíg ti vizet nem találtok valahol. Nagyon megszomjaztam.

Azzal szétküldte derék vitézeit a szélrőzsa minden irányába, ő pedig leült az út szé-lére a lóva mellé. Egyszer csak ijedt sikoltást hallott valahonnét. Kisleány segélyhívó sikol-kollása volt.

— Hát ez mi lehet? Kisleány hogyan ke-rül ide ebbe a rengeteg erdőbe? — csodálko-zott a király, majd nyomban megindult arra, ahonnan a sikoltást hallotta. Világtalan sze-mével is bátran, sietve lépkedett a sűrű fáé között a hang irányában.

Egyszer csak, egy tisztásra érve, kicsiny leány keze kapaszkodott belé a király ki-nyújtott kezébe. Nyomban utána egy piros-kendős leánykaféj is odabújt menedéket ke-resve a király palástjához.

— Segíts! Segíts! Jaj, megesz a medvel — zokogta a kisleány kétségbeesetten.

S hát, csakugyan. Nagy, fekete medve jött cammogva a kisleány nyomában s már égé-szen ott volt a közelükben. A király hallotta is a dörmögését. De azért csak állt ott nyu-godtan, a halálraremült gyermeket magá-hoz ölelve és világtalan tekintetét a med-vére szegezve.

A medve erre minthacsak megdermedt volna. Megállt, darabig merőn nézett vissza a

is a királyra, majd megfordult és lomha lépteivel indult vissza az erdő sűrűjébe.

Nagyott sóhajtott a király. Majd leült a napfényes tisztásra a kisleány mellé és beszélgetni kezdtek.

Piroskának hívták a kisleányt. Egyszerű, szegény pásztoembereknek volt legkisebb gyermeke. Elmesélte, hogy eprészni jött el hazuról, kicsiny kunyhójukból. Szülei ugyan lelkére kötötték, hogy ne menjen el messzire, a sok szép eper azonban csak egyre csalogatta, hívogatta. Így találkozott végül a fekete medvével.

— A jó Isten azonban vigyázott rám — fejezte be beszédét a kislány. — Téged küldött, hogy megments a medvétől. Jaj, mivel hálálhatnám meg nagy jószágodat?

Valami mindjárt eszébe jutott. Felkelt és megkereste epres kosarát, amit menekülés közben elveszített. Az eper ugyan mind kiömlött belőle s a medve megette. Piroska azonban gyorsan nekilátott az eperszedésnek s hamarosan tele is lett a kosara friss, illatos eperrel. Boldogan vitte oda a király elébe, aki már majd meghalt a nagy szomjúságtól.

— Fogadd el tőlem szívesen Isten ajándékát! — szólt.

A király örömmel nyúlt a kosár eper felé. És csakugyan Isten ajándéka volt az a számára. Mind meg is ette. És nemcsak szomjúságát oltotta el vele, hanem járadtságától is felüdítette az erdő zamatos gyümölcse.

Az alatt a király hű emberei bejárták az egész hegyet, hogy valami forrást találjanak. Régre, nagy sokára egy hatalmas sziklavágásban szerencsével jártak. Mohos vén szikla tövében ott zúgott a bővizű forrás. Hej, lehet képzelné, nagyot rikantott jó Levente, a király első vitéze! Előparancsolta a tömlőket s mind megtöltötte azt az éltető nedűvel.

Szeretett volna emberekkal is találkozni s megtudakolni, hogyan érhetne hamarabb vissza a királyhoz.

Már majd rájok setétedett, mikor lúgy furulyaszó hatott a füléhez szépen hívogatón. Ment Levente arrafelé s nemsokára szép fen-sikra ért. Ott hajkurászott nagyvigan egy csomó legény. Hegylakó pásztoemberek voltak. Tipegtek-topogtak, a kezükben magasra emelt kulacsféléket tartottak tökhéjből s egy oseppet sem ijédtek meg a közeledő vitéztől. Sőt, nyájasan kínálták a kobakjukból.

— Jó emberek ezek, már az bizonyos — gondolta Levente s jót húzott a teli kulacsból.

Nem bor volt abban, mert rögtön tudta okos elmével, bor ugyan nem terem ezen a vidéken, hanem jó vidámságszerző, kedves illatú borvíz. Ingyen fakad a hegyekből, csak úgy meregetik kupával s kivált, aki bort sohasem látott, elfogadhatja a hegy levének.

Még akár táncolhat is tőle, mint bóbda rá itt a sok, vig legény.

Megköszönte Levente a józú, üdítő borvizet s maga is vidám kedvre hangolódott tőle. Szívesen ott maradt volna köztük egy kis mulatásra, ha lett volna ideje, de várta őt a király. Megkérte hát inkább őket, kísérik el egy darabon, míg az utat, amelyen a királyt hagyják, megtalálja.

A király nevének hallatára a jókedvű, derék pásztorok mind felkerekedtek, hogy a vitézt elkísérik. Közben elmondták rendre minden lettjüket, voltjukat. Haj, de bizony sok küzködéssel élnek. Sok az ellenség, a medve, a farkas s a mindennél gonoszabb, az istentelen rabló népség körülöttük. Most ugyan végeztek egynéhány rút haramiával — azért is a nagy vigasság — de örökös virrasztás, kemény gond az osztályrészük. Nincs védelmezőjük. Az Istennek is a háta mögé kerültek. Ott is vesznek már itéletnapig.

— Ne féljete, emberek, csak jöjjetek a király elébe. Ő jó és kegyes, meghallgatja panaszaitokat. A király előtt szólhattok szívetek szerint — bárha idegen nemzetségű népek vagytok is — a királynak angyalhozta koronája békét és nyugalmat ad nektek.

Megörültek az emberek a szép biztatásnak. Nyomban ki is választották maguk közül a legokosabbat, százéves Apókat, legyen szószólójuk. Ő adja át ajándékukat is, a finom borvizet, amivel lecaitrább kobakjukat megtöltötték.

A király szívesen vette a jó kis borvizet s szívesen hallgatta Apókat is, aki — nemhiába már el is múlt százéves — nagyon okosan, módosan beszélt. Elmondta árvaságukat, elmondta, mi kell ennek a néznek: rend, védelem, nyugalom.

Bólogatott jó Béla király, aztán kimondta végzését: E helyen város fog épülni, bekerített város, a nép s az ő javainak védelmére.

Csak úgy éledezett a nép, hallván a kegyes ígéretet. De hát még, midőn az ígéret tette is vált! Épült az erős, bekerített város, rút fenevadak, még rútabb gonosz rablók ellen, ártatlan lelkek oltalmazására.

A király még nevet is adott az új városnak: írassék, mondassék mindenkoron Eperjesnek s a címerében legyen eperág szépen kifestve. Így akarta jó Béla örök emlékezetben megtartani ezt a napot, amikor úgy felüdült a kosárka édes epertől.

A kis Piroskáról egyébként még külön is gondoskodott a király. Ugy ám! Fias tehenet köttetett mindjárt az istállójukba, amint megtudta, hogy az egyetlen kecskéjükkel is feljatta a farkas és később, mikor aravató lett a kislány, még a lakodalmát is kitartotta.

Tavaszi ünnepek.

A tavaszi ünnepnapokon szépségesen kivirul az erdélyi magyar falvak külső arculata. Nemcsak a gyümölcsös kertek, virágágyások ékeskednek a színek pompájában, hanem az öltözetek is. A téli nehéz ruházat alól fölszabadulnak a könnyebb öltözet ékességei, a ragyogó fehér színek, a szemgönyörködtető tarkaságok, himző, varró, szövő művészetnek díszei.

A falu mai idősebb nemzedéke sokat vétett a maga népi élete nek törvényei ellen. Sok tekintet-



Székelyszentmihályi unitárius konfirmáltak

(Varga Zoltán felvétele.)



Homoródalmási unitárius konfirmáltak

ben hűtlenné vált elődeinek szép öröksége, hagyományai iránt. Örömlükre szolgál, hogy a fiatalok megint szépnak, értékesnek, megbecsülendőnek tartja azt, amitől az apák és anyák sok helyen elfordultak. A szép magyar öltözködésnek megint becsülete kezd lenni. Bizonyosak vagyunk benne, hogy a régi szabású köntös alatt a régi erkölcs és becsület is otthonra fog lelni, népünk a cifrázkodás, urizálás lejtőjéről a józan élet, tiszta erkölcs útjára fog visszatérni. Ezzel a megnyugvással és reménykedéssel győződünk az itt közölt képekben.

Ejtőernyős hősök kitüntetése.

A német hadsereg rendkívül nagy eredményeit annak a meglepetésszerű fellépésnek köszönheti, amelyet az ejtőernyős csapatok hajtanak végre. Hollandiában és Belgiumban az ejtőernyős csapatok tették lehetővé fontos védelmi pontok elfoglalását és a hadjárat gyors befejezését. Hitler kancellár az ejtőernyős vadászok legvitézebb tagjainak magas kitüntetésekkel adományozott. Képműnkön Walter őrnagy, Witzig százados és Meissner főhadnagy kitüntetésének pillanata látható. Hitler vezér barátságosan elbeszélget vitéz katonáival.



Mikor a franciák veszélyeztették Angliát.

A háború kitörése óta gyakran olvashattuk, hogy a szembenálló hadviselő államok közül elsősorban Németország és Anglia küzdenek egymással. Maga a legfőbb német vezérkar és kancellár jelentette ki ezt jó néhányszor. „Németországnak Franciaországgal nincs semmi ellentéte“ — mondotta legutóbb is. A fő-ellenség Anglia, amely nem akar megbékülni azzal a gondolattal, hogy Németország egykori gyarmatait visszaadja. A németek szerint Anglia ezért biztatta Németország összes szomszédait a németek ellen. Ezért utasították vissza a lengyelek a német követeléseket, ezért következett be a hollandok, belgák és norvégek szerencsétlensége.

Az utóbbi napok eseményei azután a háború színterét nagyon közelvitték Angliához. Hollandia, Belgium és Franciaország északi részének elfoglalása által az angol partokhoz legközelebb fekvő európai országreszek német kézbe kerültek. Most aztán nemsokára eldől: vajon a legközelebbi nagy támadás egyenesen Anglia, vagy Franciaország ellen történik-e? Amennyiben a németek egyenesen Angliát fenyegetik, Anglia olyan óriási küzdelem előtt áll, amilyen csak egyszer fenyegette történelme folyamán: ezelőtt 130 egynéhány esztendővel. Ekkor volt az a nagy küzdelem, melyet az angolok ellen a franciák indítottak, amikor hajszál híján majdnem megbukott az angol világbirodalom.

Franciaország élén abban az időben olyan férfi állott, akit mai napig a világ legnagyobb hadvezérének tartanak. Ezt a hadvezért Bonaparte Napoleonnak hívták. Eredetileg olasz származású volt és csak később vallotta magát franciának.

Mint egyszerű tüzérhadnagy kezdte a pályáját. A franciák akkor sok háborút viseltek és így Napoleonnak volt alkalma arra, hogy tehetségét megmutassa. Huszonhat éves korában tábornokká és az olaszországi francia hadsereg fővezérévé nevezték ki. Ettől kezdve majdnem húsz esztendeig ő volt Európa leghatalmasabb embere, mert Franciaországot ő vezette a világuralom felé. A franciák csakhamar első konzullá, majd császárukká választották s ő majdnem egész Európát meghódította.

Győzelmeinek egyik oka az volt, hogy Európa összes népeinek szabadságot és egyenlőséget ígért. Az uralkodók persze sehol sem adtak szabadságot a népeknek s ezért minden nép vágyakozott a franciák által ígért jogok után. Azt gondolták, hogy ha a franciák győznek háborúikban, akkor mindenütt szabadság és egyenlőség lesz. Ezért mikor az uralkodók a franciák ellen küldték katonáikat, ezek lélekben a franciák győzelmét kívánták. Innen magyarázható azok francia győzelem. A franciák hadserege 15 éven keresztül egyik győzelmet a másik után aratta. Napoleon valamennyi európai ország felett győzedelmeskedett.

Am legfőbb ellenségét, Angliát nem tudta legyőzni. Anglia ugyanis eleitől fogva legszivósabb ellenfele volt a francia nagyhatalomnak. A francia hadsereg már a

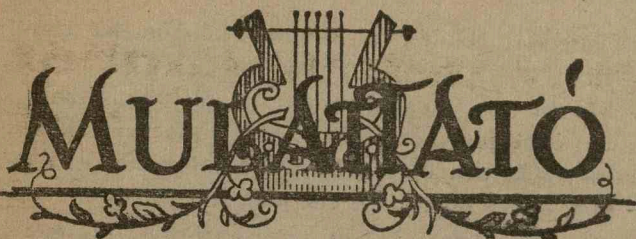
háborúk elején elfoglalta Belgiumot. Ezt Napoleon később Hollandiával együtt bekebelezte Franciaországba. Azután pedig szövetségre lépett Spanyolországgal, meghódította Olaszországot — és Franciaországot mindenfelől szövetséges, vagy meghódított országokkal vette körül. Anglia megértette, hogy világuralmát nagy veszedelem fenyegeti. Ezért Európa uralkodóit egymásután a franciák ellen biztatta s pénzügyileg támogatta a francia-ellenes szövetségeket. Ámde Napoleon is tudta, ki az igazi ellenfél. Hiába verte meg a szövetséges hadakat, Anglia folyton újabb szövetségeket hozott létre Franciaország ellen. Ezért Napoleon elhatározta, hogy vizen is megtámadja az angolokat. Az angolok azonban az egyesült francia—spanyol hajóhadat egy véres tengeri ütközetben szétverték s ettől fogva még erősebbek lettek a tengeren, mint azelőtt.

Napoleon, látva, hogy tengeren nem tud Angliához férközni, elhatározta az angol kereskedelemnek Európából való kitiltását. Ezt azonban csak úgy lehetett megvalósítani, ha a tengerparti országok francia kézbe, vagy legalábbis francia ellenőrzés alá kerülnek. Ezért Napoleon egymásután foglalta el a tengerparti országokat. Szigorú parancsot adott ki az angol kereskedelem ellen. Azt remélte, hogy ezáltal az angol ipar tönkremegy, az angolok leszegényednek s így Angliát békére kényszerítheti.

Valóban Anglia ekkor élte legválságosabb korszakát. Szövetségesei egymásután vereséget szenvedtek. Kereskedelme megbénult. Az ország adóssága óriási összegekre rugott. A francia hatalom egyre nagyobb és féltetesebb lett. Sokan úgy látták, hogy Anglia elveszti világuralmát és másodrangú hatalom szerepébe süllyed.

Az angolok szerencséjére azonban Európa összes népei megunták a francia egyeduralmat. Azt látták, ugyanis, hogy a franciák bizony nem adják meg az ígért szabadságot és egyenlőséget. Sőt mindenütt, ahol berendezkedtek, csak a saját érdekeiket nézték és a meghódított országok népeivel nem törődtek. Ezért Európa népei lassan-lassan szervezkedni kezdtek és Anglia biztatására újból fegyvert fogtak. Végre, ezelőtt 125 esztendővel, 1815-ben Napoleont végleg legyőzték s így Anglia megszabadult legveszedelmesebb versenytársától. Az angol világbirodalom tulajdonképpen azóta fejlődött ki leginkább.





MULAJÁTÓ

Amoldovai magyarok köllészetéből

1. Párjavesztett gerlice.

Kis gerlice patak martján,
Csattogtatja szárnyacskáját,
Mégsem kapja párocskáját,
Mégsem kapja párocskáját.
Odamene a nagy madár.
»Mit sírsz, mit sírsz kis gerlice?«
»Hogyne sírjak, hogyne ríjjak,
Társamat is elrablották,
Fészkemet is elrontották.«
»Ne sírj, ne ríjj kis gerlice,
Társad helyett társad lesznek.«
»Nekem nem kell senki társa,
Senki társa, senki átka,
Nekem kell az igaz társam,
Nekem kell az igaz társam.«
Felröppene s úgy elmene,
Úgy elmene zöld erdőbe,
Ott sem szállott szép zöld ágra,
Ott is szállott száraz ágra.
Felröppene s úgy elmene,
Úgy elmene zöld búzába,
Ott sem szállott zöld búzára,
Ott is szállott konkoly szálra.
Felröppene s úgy elmene,
Úgy elmene zöld mezőbe,
Ott sem szállott szép zöld fűre,
Ott is szállott száraz fűre.

2. Úgy megyen, úgy megyen...

Úgy megyen, úgy megyen, szegény árva asszony
Egy nagy hosszú úton s egy nagy széles úton.
Jobb oldalán viszi vala síró lányocskáját,
Bal oldalán viszi vala síró fiacskáját.
»Istenem, Istenem, szerelmes Istenem,
Melyiket tegyem le s melyiket vegyem fel?
Ülj le lányom, ülj le a rózsamezőbe
Rózsavirág szedni, koszorúba kötni;
Járnak meleg esők, kik megferesszenek
S járnak meleg szelek, kik elrengessenek.
Úgy megyen, úgy megyen, szegény árva asszony
S elől megtalála egy barom állatot;
Jobb oldalán viszi vala egy esztendő bornyát,
Bal oldalán viszi vala két esztendő bornyát,
Szarva között viszi vala kicsiny bornyúcskáját.
»Istenem, Istenem, szerelmes Istenem,
Ez egy barom állat s én egy lelkes állat,
Hát én hogy tevém le síró lányocskámát?
Ő is megsírúle s ő is visszamene.

Hát körülbe vette bárom fene farkas.

A legnagyobb fene farkas szavát felfelelé:

»Szakasszuk háromba, szakasszuk háromba.«

A középső fene farkas szavát felfelelé:

»Bizony nem bánom én, bizony nem bánom én.«

A legkisebb fene farkas szavát felfelelé:

»Vagy ne szegényt, vagy ne, vagy ne szegényt, vagy ne;»

Mi is csak vigyük el a mi barlagunkhoz,

A mi barlangunkban mi is neveljük fel

Gyenge báránnyússal s gyenge malachússal.«

»Anyám, édesanyám, édes farkas anyám!

Eresszen el engem erdőbe sétálni,

Erdőbe sétálni s mezőbe nyugodni.«

»Ne menj lányom, ne menj, sok vadászok járnak,

S a fejedet veszik, s a fejedet veszik.«

»Apám, édesapám, édes farkas apám!

Eresszen el engem erdőbe sétálni,

Erdőbe sétálni s mezőbe nyugodni.«

Úgy megyen, úgy megyen az ő édesanyja.

Úgy megyen, úgy megyen az ő édesanyja.

»Hol jársz lányom, hol jársz? Hol jársz lányom,

[hol jársz?«

»Hallgass anyám, hallgass; hallgas anyám, hallgass!

Anyám lettél lenne, el sem hagytál lenne.«

A nagykörösi árvák.

Történt egyszer, — no nem éppen mostanság, hanem jó néhány évtizede, — hogy ismét megtelt Nagykörös város pánatos pénzesládája...

Mikor jelentette a pénztáros az esetet, meghányták, vetették a városatyák, hogy mi történjék a fölszapordott pénzzel?...

Voltak, akik kamatra akarták kiadni... Voltak, akik növelni szerették volna a város ingatlan vagyonát... A polgármester azonban más véleményen volt:

— Mit szólnának hozzá igen tisztelt szenátor uraim, ha árvaházat építenénk a fölöslegből?...

— Jól beszél!... Igen takaros a beszéd polgármester úr!... Építsünk, ami még nincs: árvaházat az apátlan-anyátlanoknak!

Lázasan hozzáfogtak... Téglát égettek, gerendát faragtak — s mire a kőművesek fölhúzták a falat, az ácsok a tetőt, a szívben és lélekben is módos polgárok annyi alapítványi helyet jegyeztek, hogy fele annyi árvát se volt képes befogadni az épület...

Mikor minden elkészült, — hogy gyönyörűség volt nézni a világos termekben fölsorakozott asztalokat, szekrényeket, ágyakat, a konyhán szinte mosolyogva termeskedő fazekakat, lábasokat, — valami csodálatos, sajtószerű nehézségei támadtak a nagykörösi árvaháznak, ami lehetetlenné tette, hogy megnyissák...

Az történt ugyanis, hogy nem akadt egyetlen — egy felvételre jelentkező árva a városban...

A város atyái meg a polgármester kétségbe voltak esve:

— Persze, — mondták keserű kedvvelenséggel, — mert ha árván marad a városban egy-egy fészkalja, a

rokonok meg a szomszédok azonnal rájuk esnek mint a sasok és elviszik, örökbe fogadják őket!...

— Úgy van! — mondta mérgesen egy kis öreg... Más helyen pipát, puskát, pénzt vagy ékszelet gyűjtenek, laporgatnak, de ezeknek gyerek köll, még akkor is, ha rendelkeznek egy egész tucattal?...

A nagyliszteletű, meg a plébános úr összemosolygott a csodálatos zsörtölésen... S úgy gondolatban gratuláltak egymásnak a báránycáik rozsmaringos lelkéhez... Az öreg orvos meg simítani, gyógyítani igyekezett az atyák mélységes keserűségét:

— Jól van no!... Csak azért nem köll annyira jálcát törni!... Van károsabb szenvedély is, mint a gyermekhalálozás!...

— Úgy ám — de hát az árvaház?...

— Örüljön neki szenátor társam, hogy üresen áll... Csoda ez, — gondolkozzék csak rajta!...

— Jó, jó — de én már úgy örvendeztem a kis árváknak!... Elgondoltam, hogy mindennap viszek nekik egy nagy kosár almát, — aztán itt van, megebetem magam az almát!...

— Hallották?... Azon kesereg, hogy az árváknak nem vihet almát!... Hát nem olyan ez, mint egy csodálatos álom?...

— Maradjunk a tárgynál, indítványozom, hogy a jövőben figyeltessük a betegeket és a haldoklókat... S aki megtér atyaihoz, annak a gyerekeit se szó, se beszéd, behozzuk az árvaházba!...

*

A polgármestert egyre zaklatták: Mi lesz hát?... Örökké üres marad a szép új árvaház?...

Nagy szorongatásában elüzent a lelencházi gondnokért:

— Hány talált gyermeked van?

— Kevés!

— No, ne okoskodj, hanem felelj!

— Tíz!

— Nem igaz!

— Tizenöt!

— Följebb!

— Hát jól van, megmondom: Tizennyolc! De ha azt hiszed, hogy egyetlen egyet is adok az árvaház részére, hát nagyon tévedsz!

— Pedig erre gondoltam. Adhatnál kölcsön, ha nem többet, tízet.

— Szó se lehet róla! Nem azért tápláltam, vakargattam én őket pirosposzsgásra, kerek hasacsokajukra, hogy most aztán odaadjam a ti árvaházatoknak!

— Hát tudod mit? Szégyeld magad!

— Úgy? Te teszel nekem szemrehányást, aki egy egész házat építettél az árvák részére? Keress magadnak árvákat, az én lelenceimnek meg hagyj békét!

Azzal nagy lelkiháborgások között elkocogott a lelencházi gondnok.

Meg se állt a konyháig:

Haj szakácsné, Madákné: rajtunk a filiszteusok!

— Szent Isten, mi történt?!

— Az a gonosz polgármester át akarja vinni az árvaházba a lelenceinket!

— Micsoda—a—a??? Lányok! Egy fazék forróvíz mindig a tűzön legyen! Oszd ahogy jön a hajdu a gyerekekért, irgalom nélkül a nyakába köll zudítani!

— A kaput meg éjjel-nappal zárva kell tartani, — rendelkezett a gondnok.

*

Nekem se káptalan a fejem, de ha jó moránom, tótvénháromban, — mikor azok a nagy tavaszi fagyok, aztán az aszály, őszön meg a kolera pusztított, — irtózatosságság támadt a felföldi tótatyafiak között.

Magunknak is éppen elég volt a bajunk, — úgy hoztunk a búzát Szlavóniából, — de azért amennyire tellett a nyomorúságunkból, segítségére voltunk a tót testvéreknek.

Egész szekeréttáborok mozogtak az Alföldről, — kenyérral, rozssal, krumplival, szalonnával megrakodva a hegyes tótházába. S mondani se kell, hogy Nagykörös is kitett magáért, egyremásra indítva az elemőzsiás szekereteket.

Mostan osztán történt az a nagykörösi legendás eset, amit koszoruba, dalba kellene foglalni.

A polgármester gondolt merészet: Hozassunk apró inséges tótygyerekeket az árvaházunk részére!

— Hozassunk, hozassunk!

Két nagy echós szekeret indítottak el. Szurmákkal, a vén tót városi irnokkal, aki a gyerekeknek talán mindenkinél nagyobb bolondja volt:

Tapasztalt és tanult gazda természetét megháromszorozhatja.



Leljobb tanácsadó: dr. Nagy Endre és dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

című közel 700 oldalas, számos magyarázó képpel díszített, teljes gazdasági szakkönyve. — A „Magyar Nép” előfizetői számára a könyv kézbesítési díjjal együtt csak 80 lej, a bolti ár egyébként 90 lej. A rendelés összegét kérjük előre beküldeni, mert utánvételezéssel többbe kerül.

Igyekezék mindenki mielőbb beszerezni a

GAZDATUDOMÁNY

című könyvet, amely a legjobb tanácsadó. — Megrendelhető a

MAGYAR NÉP KIADÓHIVATALÁBAN, CLUJ (KOLOZSVÁR) STRADA BARON L. POP 5. SZÁM ALATT.

Úgy szólt az intézkedés, hogy addig járja a felföldi falvakat, amíg 25-30 gyereket föl nem pakol.

Elment Szurmák a két szekérral s úgy két hét múlva küldte a híradást dróton:

— „Holnap vécsernyébe gyüvöm gyerekekkel.“

No, lett erre öröm Nagykörösön. Úgy fölzudult a város, mint a méhkas. Kipirult arccal lelkendeztek egymásnak az emberek az utcán: Hallotta? Napszálltan érkezik a gyerekekkel!

Amint az ebédet lenyelték, kocogott mindenki az árvaház elé. Vendéglátóatóba. Legkivált az asszonyok.

Vajjon milyenek is lesznek azok a tót apróságok?

Nem fűzöm a szót, ahogy a Nap bujni kezdett, megállt Szurmák a két echós szekérral az árvaház előtt.

Halotti csönd lön... De ahogy elkezdte lerakogatni a földre az apró vendégeket, kacagni, sivalkodni kezdtek az asszonyok.

— Nézze már komámasszony, minő szép libaszeme van ennek a parányinak!...

— Hát ennek a haja!... Tisztán selyemből van...
— Ögyem azt a kis pisze orrodát!...

Érőnek, kislánynak, — va'ammenyinek akadt bámulója... Vezetgették, emelték, hurcolták őket, s a vége az lett, hogy mire az örvendező polgármester meg a szenátorok magukhoz tértek, az asszonyok ellopták mind a huszonötöt!...

Még olyan is lopott, akinek otthon hét volt!... Még olyan is, aki az elsővel volt boldog állapotban... Nem maradt az árvaháznak egy sel...
*

A tanács lesujtottan ült a nagyteremben... A polgármester a szeméit törülgette... Mire az öreg orvos szólásra emelkedett:

— Ugyan már, ugyan már uraim: hogy szabad enyőre kétségbe esni!... Hisz elég nagy Pestmegye. Körlevelet kell a városhoz meg a községekhez intézni, hogy küldjék ide az árvéikat, mert a mi árvaházunk Istennek hála — üres!...

Szalay László.

APRÓSÁGOK ADOMÁK

Nagyszabású terv Európa víziútjainak kiépítésére.

Németország rendkívül nagy súlyt fektet arra, hogy az áruszállítást lehetőleg víziúton át bonyolítsa le. A víziúton való szállítás ugyanis olcsóbb a vasuti szállításnál. A légi szállítás csakis azoknál az áruknál jöhet figyelembe, amelyek rendkívül értékesek, mert a légiúton való szállítás ma még rendkívül drága.

Németország elsősorban összes hajózható folyóit csatornákkal akarja összekötni. Ezenkívül a Dunát, Oderát és Visztulát, majd pedig a Bagot és Dnyesztort akarják a németek olyan csatorna hálózattal ellátni, hogy Németország szívéből ne csak a Dunán át, hanem a Dnyeszteren át is el lehessen jutni a Fekete Tengerbe. A nagyszabású terv megvalósítása alkalmával nemcsak új csatornák építésére kerül a sor, hanem a folyómedreket kotrási munkálatokkal mélyíteni fogják, hogy nagyobb hajók számára is hajózható vizet nyerjenek. Természetesen a szép terv megvalósítására csak a háboru után kerülhet sor. Romániára nézve

a terv megvalósulása rendkívül nagy jelentőségű volna, mert megkönnyítené a romániai nyerstermékek nyugatra való szállítását. Ez a piacon az árak emelkedésében jótékonyan éreztetné hatását.

Gyufaszálakból készített óra.

Egy szlovák munkás kétezeröt-százötven gyufaszálból órát készített. Az órát Hitler kancellárnak ajánlotta fel ajándékképpen. Az érdekes szerkezetű óra kitűnően jár és különleges szerkezetét szakértő órákésztők bámulattal vizsgálják. Érdekes, hogy a gyufaszálból készített óra feltalálója bár nem órás, sok érdekes újítást talált fel az órákésztés terén.

Ujszerű krumplitermelés.

Érdekes kísérleteket végeztek arra vonatkozólag, hogy miképpen lehetne krumplit termelni olyan módon, hogy ne kelljen a krumpli gumóját elvetni. Ugy végezték a termelést, hogy egy ládában csiráztatták a gumókat és amikor a gumóknak jó gyökeres csiráik voltak, a gyökeres

csirákat ültették el. Egy gumó 6-7 erőteljes csirát fejteszt. A csirákat éles késsel kell eltávolítani és palántmódjára ültetik el. Megállapították, hogy a kiültetett csirák jó talajban nagyon szép termést hoznak. Ez a módszer Németországban igen előnyös, mert az önellátási terv keretében újabb nagymértékű takarékoskodást jelent. Nálunk is nagyon jól alkalmazható olyan esetekben, amikor drága, új fajtákat akarunk gyorsan elszaporítani.

A magnemes gyümölcsfáké a jövő!

A gyümölcsstermelés terén mind nagyobb tért hódít a felfogás, hogy olyan fajtákat állítsanak elő a nemesítők, amelyek az állati és növényi ellenségekkel s betegségekkel szemben ellenállóak. A mai rendszer mellett kétségtelenül sikerült kiváló fajtákat nemesíteni, azonban ezek ellenálló képessége rendkívül kicsi. Így csak gondos ápolással és szakszerű permetezéssel lehet a termést biztosítani. Ujabbban nagyon sok hivatott annak, hogy a gyümölcsstermelést magról nevelt gyümölcsfák ültetésé-

JÁTSSZANAK
bizalommal
a Loterie de Stat

COLECTURA-OFICIALA-nál

Főelárusítóhely: CLUJ, STR. REGINA MARIA Nr. 46.

vel kell észszerűbbé tenni. A mágneses gyümölcsfák tenyésztésével még ugyaszólván a kezdet kezdetén állunk. Alig van néhány használható mágneses fajtánk a szilvák, őszibaracok, diók és meggyek között, de éppen ezek kimagasló előnye tereli a külterjes gyümölcstermesztés figyelmét a jövő felé. A belterjes termesztés rövid időre dolgozik, teljesen és tökéletesen ki akarja használni a gyümölcsfák termőképességét s a fák életerejével nem törődik. Jó talajon különleges törpealanyra oltott nemes gyümölcsfákat a legegyszerűbb módszerekkel neveli és termőnyesés helyett csak az ágak bekötözésével és a felesleges vesszők eltávolításával fokozza a termés hozamot. A mágneses gyümölcsfák hivei évszázados fák nevelésére törekszenek, makkegészséges, permetezés nélkül is hibátlan törzsű fákkal akarnak teret hódítani. Kétségtelen, hogy az utóbbi elgondolás is nagy távlatokat

nyit meg, de hiányzanak még a megfelelő fajták. A növénynevelés tudománya — amely annyi csodálatos dolgot teremtett már — ezen a téren is teljes felkészültséggel veszi fel a küzdelmet a jobb jövő érdekében.

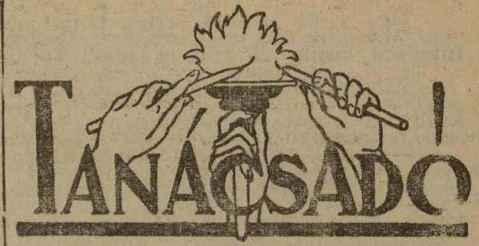
Pipázó verseny Amerikában.

Az Egyesült Államokban nagyon sokféle versenyt szoktak rendezni. Közelebről Texas állam székhelyén Dallasban pipázó versenyt rendeztek. A versenyt egy 110 éves asszony nyerte meg. A méregerős dohány szivása terén a férfiak gyengébbeknek mutatkoztak, mint a száztíz éves asszony.

Okos szakácsnő.

-- Anna, ma úgy főzön, hogy öt vendégünk lesz vacsorára.

-- Hogyan parancsolja a főzést nagyságos asszony?, úgy-e, hogy máskor is eljöjjenek a vendégek, vagy többet ne fogadják el a meghívást?



Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetniük kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lej is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre, amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

LOTERIA DE STAT

Barn sorozat
1940 június 15-i húzással.

Az
1940 június hó

Lila sorozat
1940 június 18-i húzással.

Nyeremények à Lei

új húzási terve.

Nyeremények à Lei

2	800.000
4	400.000
8	200 000
28	100 000
40	40.000
160	20 000
500	6.400
200	5.000
1000	3.200
4000	1 600
10000	800
4000	400
16000	200



Egy negyed
sorsjegy ára
200 Lei.

1	6 Mil 10
10	1 Millió
10	200 000
80	100.000
180	10 000
4800	2.000
4000	400

A sorsjegy csak a reányomtatott, sorozatra érvényes.

A nyereményeket minden adó levonás nélkül fizetik ki a játékosoknak.

M. E. A ritkán kelt kukoricát ne mentsa ki. Most már elkésztetted vetésével. Azt ajánljuk, hogy a táblába vessen sok paszulyt és ezzel használja ki tökéletesen a területet. A paszulynek nagyon jó ára van és ha a kukorica csak féltermést is ad, bőven kárpótolja Önt a paszuly termésé. Egyébként még az sem biztos, hogy kukoricája tulságosan ritka marad. Hiszen első és második kapálás alkalmával mindig nagyon sok kukoricát kell kiritkítani. Ezért helyes dolog a kukoricát sorba vetni, mert így jobban meg lehet állapítani a területszükségletét, jobban ki lehet használni a helyet és a kukorica jobban is fejlődik.

B. S. A juhok rühbetegsége ellen megelőző rendszabályokkal kell védekezni. Ha már a betegség fellépett, legbiztosabban úgy gyógyíthatja meg, ha a juhokat olyan fürdőben fürdetsi, amely a rüh kórokozóját megöli. Nagyon jól bevált a dohánylugoldat. Ebben a juhokat úgy kell megfürdetsi, hogy alapos bedörzsöléssel a folyadék a gyapju alá bejusson. A fürdő végén a juh ornyilásait befogjuk és a juh fejét is be kell dugni a vízbe. Helyi kezeléssel is szokták gyógyítani, ez azonban nem biztos módszer. Kreolin oldattal szokták a beteg helyeket bekenni. Minthogy azonban a rühbetegség már olyan helyeken is jelen lehet, ahol nem látszik, ezért leghelyesebb a fentebb elmondott fürdetsési módszer.

T. N. A tyúkok májbetegségéről látatlanban nagyon nehéz nyilatkozni. Leírásából azonban arra következtetünk, hogy az elpusztult tyúkok májában levő csomók és csemcsék a tüdőbaj kórokozójának jelenlétére vallanak. A betegséget háromfi tuberkulózisnak is nevezik és rendkívül fertőző természetű. Az emberre

nézve is veszedelmes az ilyen állomány. Feltétlenül ki kell irtani az egész állományt és miután az összes felszerelési tárgyakat és az ólakat fertőtlenítette, szerezzen be egészséges állományt. Ismételten hangsúlyozzuk, hogy az ilyen betegségben szenvedő baromfi veszélyes az ember egészségére is, tehát nem szabad fogyasztásra felhasználni.

N. N. Kérésével forduljon a marosvásárhelyi római katolikus tanítóképző igazgatóságához. Onnan meg fogja kapni a szükséges felvilágosításokat. Amennyire mi tudjuk, a felvételi feltételek teljesen azonosak a római katolikus és a református intézetekben.

P. R. Az új ültetésű fákat csak nagy óvatossággal szabad higitott trágyalével öntözni. Száraz talajban ne alkalmazza az öntöző trágyázásnak ezt a formáját. Csak nagyobb esők után vagy vízzel való bőséges öntözés után szabad a fiatal fákat higitott trágyalével öntözni. Ha ezt a szabályt nem tartja be, többet árt, mint használ a fiatal fáknak.

C. L. Az elnyillott tulipán hagymákat szedje ki és száraz padláson terítse el. A hagymák zöld részeit ne vágja le, mert azokból a tápanyagok visszavándorolnak a hagymákba. A virágot le kell vágni, de virágszár nélkül. A kiszedett tulipánhagymákat ősszel, mielőtt a föld lefagyna, ki kell ültetni arra a helyre, ahol tavasszal fognak állani.

Méhészek!

Salakmen és viaszt átdolgozók 25% levonással, vagy 40 lei ráfizetés ellenében, bármilyen méretben. Csomagolás díjtalan.

Tóth István Cluj-Kolozsvár, C. Regele Caro I. II. 41-74

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért:

K. A. Caraşeu (Szamoskrassó), B. J. Rovine (Magyarpécska), H. Á. Odorheiu (Székelyudvarhely), G. J. Roşiori (Bihar félegyháza).

ELŐFIZETŐINKHEZ! Megbizottaink a következő megyékben levő hátralékos előfizetőinket keresik fel. Török István Kolozs megyének mezősegi járásait, továbbá Szolnok-Doboka megye szamosújvári, páncélszebi és kékesi járásait, Vinczeffi Sándor Háromszék megyének sepsiszentgyörgyi, baróti és kovásznai járásait. Felkérjük azon előfizetőinket, akik a fentemlitett körzetekben laknak, szíveskedjenek hátralékaikat, valamint a f. évi díjat is kifizetni megbizottainknak szabályszerű nyugta ellenében. Ismételten figyelmeztetjük azon nagyobb hátralékosokat, akikhez közelebről postautalványon felszólítást küldtünk, szíveskedjenek a feltüntetett összeget rövid időn belül beküldeni kiadói hivatalunkhoz, mert ellenkező esetben kénytelenek leszünk részükre lapunk küldését megszüntetni.

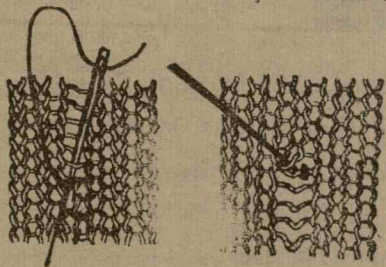
R. R. Beliu (Bél). A könyveket f. hó 23-án a Minerva R. T. útján elküldöttük s remélhetőleg azóta már kézhez is vette azokat.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: R. A. Nadlac (Nagylak) 155, D. F. Fizes (Krassófüzes) 150, H. J. Văntoi (Vadász) 155, G. G. D. Sansimon (Csikszentsimon) 130, S. Á. Braşov (Brassó) 155, Őzv. Ifj. F. J.-né és M. A. Turnu (Tornya) 155—155, N. B. Aiud (Nagyenyed) 155, Dr. G. R. Abrud (Abrudbánya) 155, K. K. Steierdorf 150, K. S. Căraşeu (Szamoskrassó) 85, W. F. Reşiţa (Resicabánya) 85, S. I. Crizbav (Krizba) 155, S. M. Cernatu (Csernátfalú) 105, H. A. Dorobanţi (Kisiratos) 155, V. G. Mercurea-Ciuc (Csikszereda) 155, R. V. Sanmartin Ciuc (Csikszentmárton) 183, Hitsz. Tipar (Szapáriliget) 155, K. I. Delnita (Csikdelne) 120, Sz. K. Târgusor (Ászszonyvásár) 155 lej.

Tanuld meg!

Szedjük fel a leszaladt szemet!

A kötött ruhaneműeknél, harisnyáknál nagy kellemetlenséget okoz a szem leszaladása. Ha idejében nem segítünk



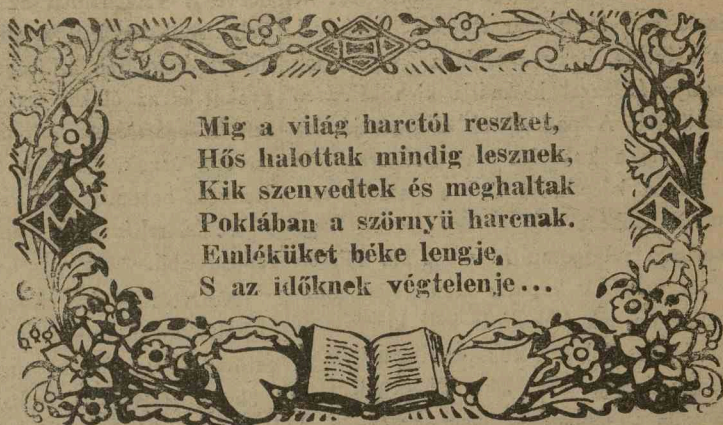
a bajon, a ruhadarab annyira tönkremegy, hogy a további használatra alkalmatlanná válik. A leszaladt szemet tehát fel kell szedni!

Tartós mézestészta leírása.

Sőke anya gazdasági, ipari munkánál, esetleg más foglalkozásnál tölti napjait. Nem sok ideje marad arra, hogy gyermekeinek mindig friss tésztaikat készítsen. Olyan süteményt kell hát készítenie, amelyből, ha jól el van téve, többször is adhat a gyermekeknek, nem szárad ki. Ilyen a mézes süteményeknek egy fajtája. Receptje a következő: Félkiló mézet híg folyósra langyosítunk s egy kávéskanálnyi szódabikarbónát adunk hozzá. Ezzel fehérebbre keverjük. Ezután tetszésszerint izesítjük törött fahéjjal és szegfűszeggel. Majd négy egész tojást ütünk bele s annyi lisztet adunk hozzá, amennyit felvesz. Mennél higabb a méz annál több lisztet vesz fel.) Kb. 40—45 dekát. Egy óráig kell kavarni, aztán tepsibe kiönteni. A tetejére hosszába vágott diót szórunk.

A címzés helye:

Dr. BALOGH ERNŐ urnak
tanár
CLUJ KOLOSVÁRI
Str. Elisabeta 6



Mig a világ harcól reszket,
Hős halottak mindig lesznek,
Kik szenvedtek és meghaltak
Poklában a szörnyü harenak.
Emléküket béke lengje,
S az időknek végtelenje...

Ügyeljünk a tejeskannák tisztaságára!

Olvasóink közül nagyon sokan foglalkoznak tejeszű-
litással. Felhívjuk figyelmüket, hogy a tejesedényeket és
különösen a tejeskannákat, amelyekben a tejet szállítják,
tartásuk nagyon tisztán. Meleg időben ugyanis, ha a tejes-
edények nem tiszták, a tej könnyen megsavanyodik. A sa-
nyutejet sem nyers állapotban, sem pedig feldolgozásra
nem lehet felhasználni és így a gondatlanságból nagy kár
származik.



Vigyázz magadnál

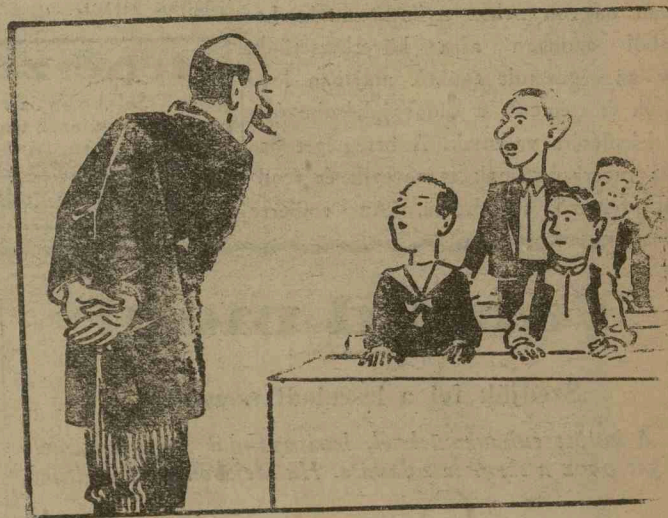


A bürökből készült síp a gyermekek kedvenc játé-
szere. Ez azonban veszedelmessé válhatik az egészségre
nézve, mert a bürökben mérges anyag van. Ez a mérge-
s anyag betegséget okozhat. Kisebb gyermek a mérgezés követ-
keztében meghalhat.

A tojásfehérje, mint gyógyszer.

A nyers tojásfehérje igen jó gyógyszer, mert tápláló és
vitaminokat tartalmaz. Ezért különösen gyenge fejlődésű
és vérszegény gyermekekkel sok tojásfehérjét kell etetni.
Kitünő ételt lehet készíteni gyermekek számára a követ-
kező módon. A habbávert tojásfehérjét tetszés szerint meg-
cukorozzuk. Nehány kanál rózsaszívet vegyítünk hozzá, hogy
ízét jobba tegyük és szép színt kapjon. A tetejére mazsolát
vagy diót szórunk. A gyermekek ezt az ételt nagyon szer-
etik.

Az iskolában.



A hittan tanító felszólítja Móríckát:

— Mondd, Mórícka, mi történik akkor, ha a tizpa-
rancsolatból megszegünk egyet?

Mórícka habozás nélkül kivágja:

-- Marad kilenc.